

REGULATIV

for

amtsvandløb nr. 14

HJORTVAD Å

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	side
1. Grundlaget for regulativet	3
2. Betegnelse af vandløbet	3
3. Vandløbets fysiske rammer	4
3.1. Afmærkning og stationering	4
3.2. Vandføringsevne og dimensioner	5
3.2.1. Vandføringsevne	5
3.2.2. Dimensioner	14
3.3. Kontrol af vandføringsevne og dimensioner	14
4. Bygværker m.v.	15
4.1. Broer og overkørsler	15
4.2. Stryg og udlagte gydebanker	15
4.3. Øvrige bygværker, grødespærringer og ledningskrydsninger	16
5. Administrative bestemmelser	16
6. Bestemmelser om sejlads	17
7. Bredejerforhold	17
8. Vedligeholdelse	19
9. Tilsyn	21
10. Revision	21
11. Regulativets ikrafttræden	21
Bilag: - Kort 1:25.000	
- Redegørelse	

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Hjortvad Å er optaget som amtsvandløb i Ribe Amt i henhold til beslutning i Amtsrådet af 12. december 1947.

Regulativet er udarbejdet på følgende grundlag:

1. Vandløbets fysiske tilstand som opmålt i efteråret 1988 og sommeren 1989.
2. Amtets registrering af vandførings- og vandstandsforhold på en række faste målestationer siden maj 1985.
3. Ribe Amts Regionplan 2008 af 14. juli 1999.
4. Tidligere regulativer af:
  - 7. juli 1955, for amtsvandløbet Hjortvad Å, litra P.
  - 30. august 1990, for amtsvandløb nr. 14, Hjortvad Å.
5. Vandløbsretskendelser, amtsrådsbeslutninger, tilladelser m.v. Der henvises til redegørelsesbilagets kapitel 9.
6. Tillægsregulativ vedrørende Sejlads på amtsvandløb i Ribe Amt af 10. august 1999.

Dette regulativ erstatter tidligere regulativer for Hjortvad Å.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET

Regulativet omfatter Hjortvad Å på følgende strækning:

Fra: Betonbro mellem matrikel nr. 16a, Kalvslund By, Kalvslund og matrikel nr. 21c, Fæsted By, Obbekær.

Til: Udløb i Ribe Å, lige før ringvejsbroen vest for Ribe.

Vandløbet indgår i Ribe Å's vandsystem.

Regulativet omfatter i alt 9818 meter vandløb i Ribe Amt og er en fortsættelse af amtsvandløb nr. 3810, Hjortvad Å i Sønderjyllands Amt.

Hjortvad Å har et samlet topografisk opland på ca. 165 km², hvoraf de ca. 116 km² ligger i Sønderjyllands Amts administrationsområde.

Vandløbets beliggenhed fremgår af vedlagte kortbilag.

3. VANDLØBETS FYSISKE RAMMER

3.1. Afmærkninger og stationering

Vandløbet er stationeret fra begyndelsespunktet 253 m nedstrøms Kalvslund bro (UTM-kordinaterne E: 491830, N: 6135940), til endepunktet ved udløb i Ribe Å (UTM-kordinaterne E: 484630, N: 6132120).

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunktet i meter. Til vandløbsmyndighedens interne brug er endvidere beregnet en modstrømsstationering med begyndelsespunktet st. 0 m ved udløbet i Ribe Å. I det følgende er alle stationeringer angivet som medstrømsstationeringer i meter.

Langs vandløbet er anbragt 15 vandstandsskalapæle. Skalapælene finder anvendelse i forbindelse med vandløbstilsynet. Placeringen, og koter for skalaer, er angivet i nedenstående skema. Koter refererer til Dansk Normal Nul (DNN).

Skalapæl nr.	Stationering (m)		DNN-kote for skala bund	DNN-kote for skala top
	medstrøms	modstrøms		
14.01	78	9740	7,00	8,50
14.02	893	8925	7,00	8,23
14.03	998	8820	6,00	7,50
14.04	2223	7595	5,50	7,00
14.05	2310	7508	5,00	6,50
14.06	3990	5828	4,00	5,00
14.07	4167	5651	3,00	4,50
-	5082	4736	2,50	4,00
14.08	5400	4418	2,00	3,00
14.09	5548	4270	1,50	3,00
14.10	6801	3017	1,00	2,00
14.11	7868	1950	0,50	2,50
14.12	7990	1828	0,50	1,50
14.13	8399	1419	0,00	1,50
14.14	8798	1020	0,00	1,50

Følgende G.I.-fikspunkter er anvendt:

Punktnummer	Beskrivelse	Kote, m DNN
K-76-9015	Ribe By. Saltgade. Tidligere Ribe offentlige slagtehus. Matrikel nr. 633c, Ribe Bygrunde. Vestre facade. 4,25 m fra nordre hjørne. 0,35 m over terræn.	4,30
K-76-9081	Vejen Obbekær-Ribe. Rådmandsvejle bro over Hjortvad Å. Bolt i nordøstre brofag, 1,45 m fra østre hjørne, 0,18 m under overkant af brofag.	3,01
K76-9104	Vejen Ribe-Ribe Holme-Kammersluse. Nordre side, indre Bjerrum. Ca. 50 m vest for vejkryds af hovedlandevej A11. Trelænget rødstensejendom, matrikel nr. 291b, Søndermarken, Ribe Jorder. Bolt i stuehus, østre gavl, 3,53 m fra nordøstre hjørne, 0,14 m over sokkel, 0,63 m over terræn.	4,58
130-03-9025	Vejen Kalvslund-Obbekær. Bolt i sydvestre bropille af bro over Hjortvad Å, 3,27 m fra sydvestre hjørne, 0,29 m under overkant af brodæk.	11,03
130-03-9052	Vejen Tved Huse-Vesterenge-Kalvslund. Bolt i sydvestre frontmur af bro over Hjortvad Å, 0,50 m fra vestre hjørne, 0,22 m under overkant af frontmur.	7,70

3.2. Vandføringsevne og dimensioner

3.2.1. Vandføringsevne

Vandløbets vedligeholdelse skal, bortset fra strækningen st. 5080 – 5409 m, ske med henblik på at sikre en fastlagt vandføringsevne (ved en givet vandføring, Q , må vandstanden, h , ikke overstige et bestemt niveau).

Vandføringsevnen angives som krav i form af Q/h -kurver gældende for perioden 1. februar til 30. april. Der er fastlagt krav til vandføringsevnen ved stationerne 78, 998, 2310, 4167, 5548, 6801, 7868 og 8798 m som fremgår af vinterkravkurverne på de følgende sider.

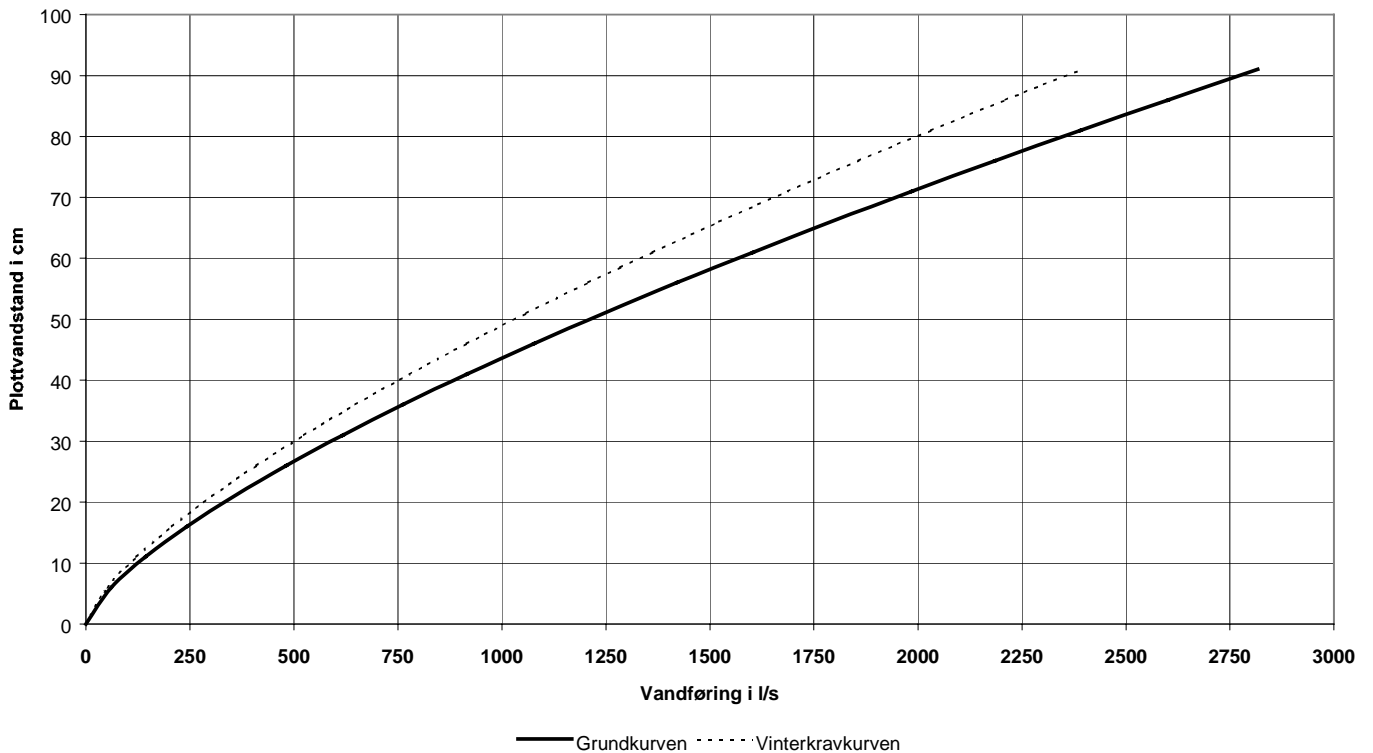
Grundkurven angiver den største vandføringsevne, der må forekomme efter gennemførelse af vedligeholdelsen (grødeskæring eller opgravninger).

Vinterkravkurverne er fastlagt således, at det sikres, at vandføringsevnen ikke forringes varigt, f.eks. som følge af bundhævning forårsaget af sandaflejringer.

Derudover gælder det at vandstanden ved st. 8399 m (gangbro ved Obbekær kanals tilløb) maksimalt må være 15 centimeter højere end regulativvandstanden ved st. 8798 m (nedstrøms broen ved Nørremarksvej). Regulativvandstanden er den, til enhver vandføring svarende vandstand, som er fastlagt ved vandføringsevnekravene.

Kravene til vandføringsevnen fremgår af de følgende sider.

Hjortvad Å, station 78, skala 14.01

Vandstand		Vandføring (l/s)	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb. - 30. apr.	
		p=1.00	p=0.85
7,54	0	0	0
7,60	6	61	52
7,65	11	143	122
7,70	16	243	207
7,75	21	357	303
7,80	26	482	410
7,85	31	617	525
7,90	36	762	648
7,95	41	915	778
8,00	46	1076	915
8,05	51	1245	1059
8,10	56	1420	1208
8,15	61	1602	1363
8,20	66	1790	1522
8,25	71	1983	1687
8,30	76	2183	1857
8,35	81	2388	2032
8,40	86	2598	2211
8,45	91	2814	2394

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=4,891$

$b=1,409$

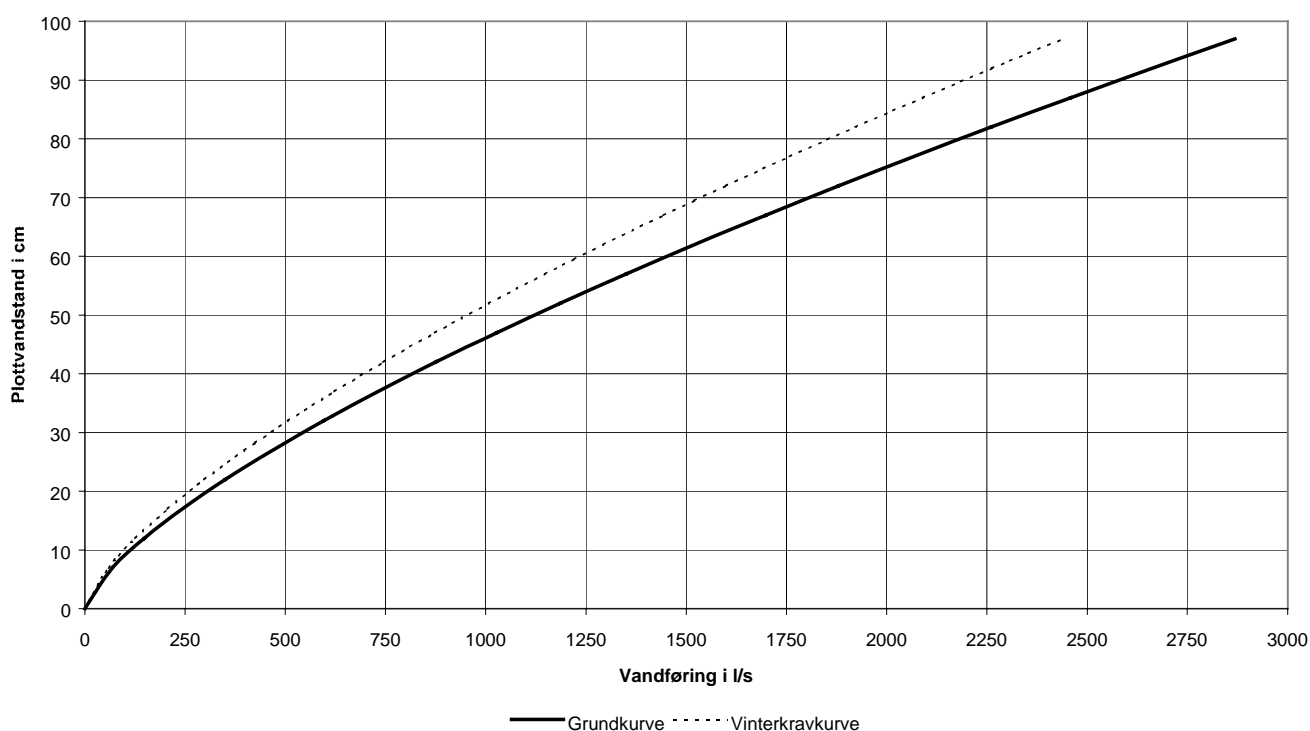
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 998, skala 14.03

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb. - 30. apr.	
		p=1.00	p=0.85
6,53	0	0	0
6,60	7	69	59
6,65	12	148	126
6,70	17	243	207
6,75	22	350	298
6,80	27	468	398
6,85	32	596	507
6,90	37	732	622
6,95	42	876	745
7,00	47	1028	873
7,05	52	1186	1008
7,10	57	1351	1148
7,15	62	1522	1293
7,20	67	1698	1444
7,25	72	1881	1599
7,30	77	2068	1758
7,35	82	2261	1922
7,40	87	2459	2090
7,45	92	2662	2262
7,50	97	2869	2439

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=4,390$

$b=1,417$

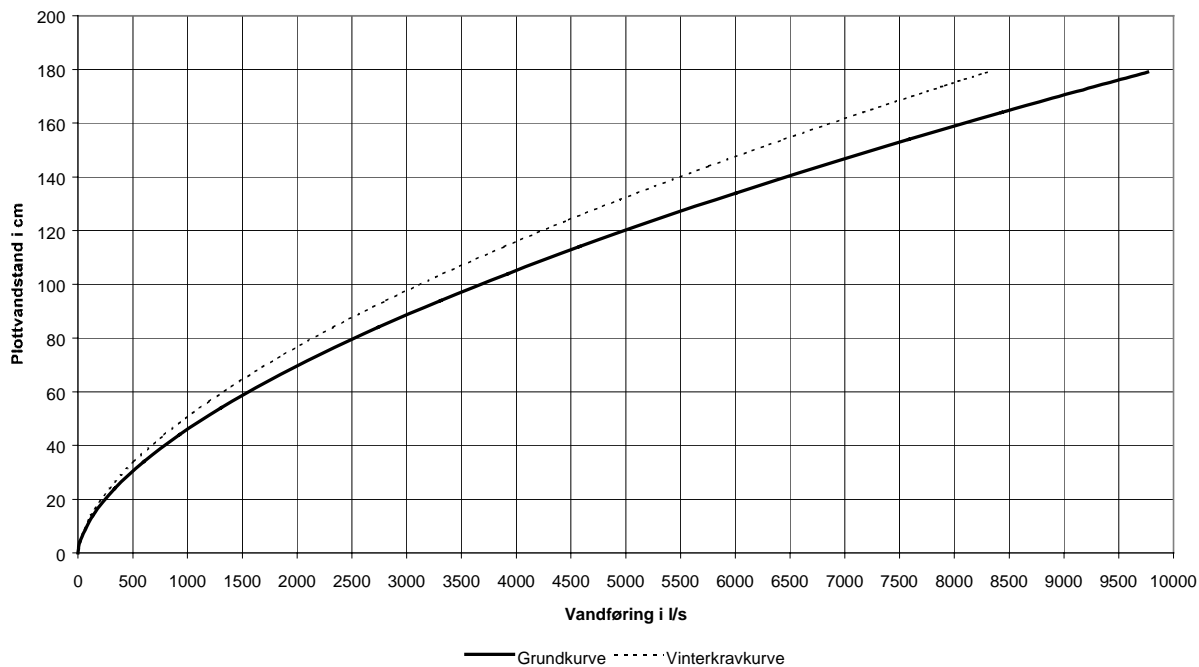
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 2310, skala 14.05

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m	Plotte cm	1. feb.-30. apr.	
DNN		p=1.00	p=0.85
5,06	0	0	0
5,10	4	17	14
5,20	14	135	115
5,30	24	335	284
5,40	34	600	510
5,50	44	926	787
5,60	54	1306	1110
5,70	64	1736	1476
5,80	74	2216	1883
5,90	84	2741	2330
6,00	94	3311	2814
6,10	104	3924	3335
6,20	114	4578	3891
6,30	124	5272	4481
6,40	134	6005	5104
6,50	144	6776	5760
6,60	154	7585	6447
6,70	164	8430	7165
6,80	174	9311	7914
6,85	179	9764	8300

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=1,611$

$b=1,679$

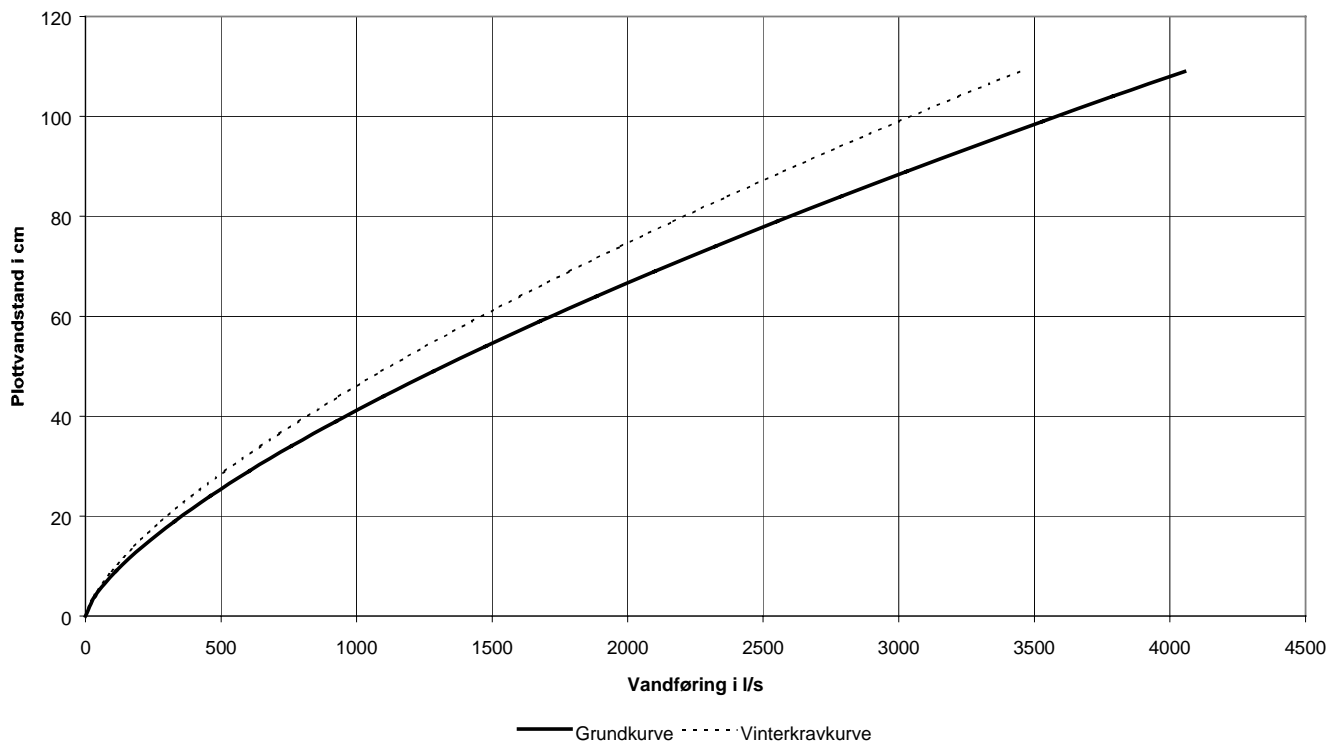
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 4167, skala 14.07

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb. - 30. apr.	
		p=1.00	p=0.85
3,41	0	0	0
3,45	4	35	30
3,50	9	112	95
3,55	14	212	180
3,60	19	329	279
3,65	24	460	391
3,70	29	604	513
3,75	34	759	645
3,80	39	925	786
3,85	44	1100	935
3,90	49	1284	1091
3,95	54	1477	1255
4,00	59	1677	1425
4,05	64	1885	1602
4,10	69	2101	1785
4,15	74	2323	1974
4,20	79	2552	2169
4,25	84	2787	2369
4,30	89	3029	2575
4,35	94	3277	2785
4,40	99	3530	3001
4,45	104	3789	3221
4,50	109	4054	3446

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=4,765$

$b=1,438$

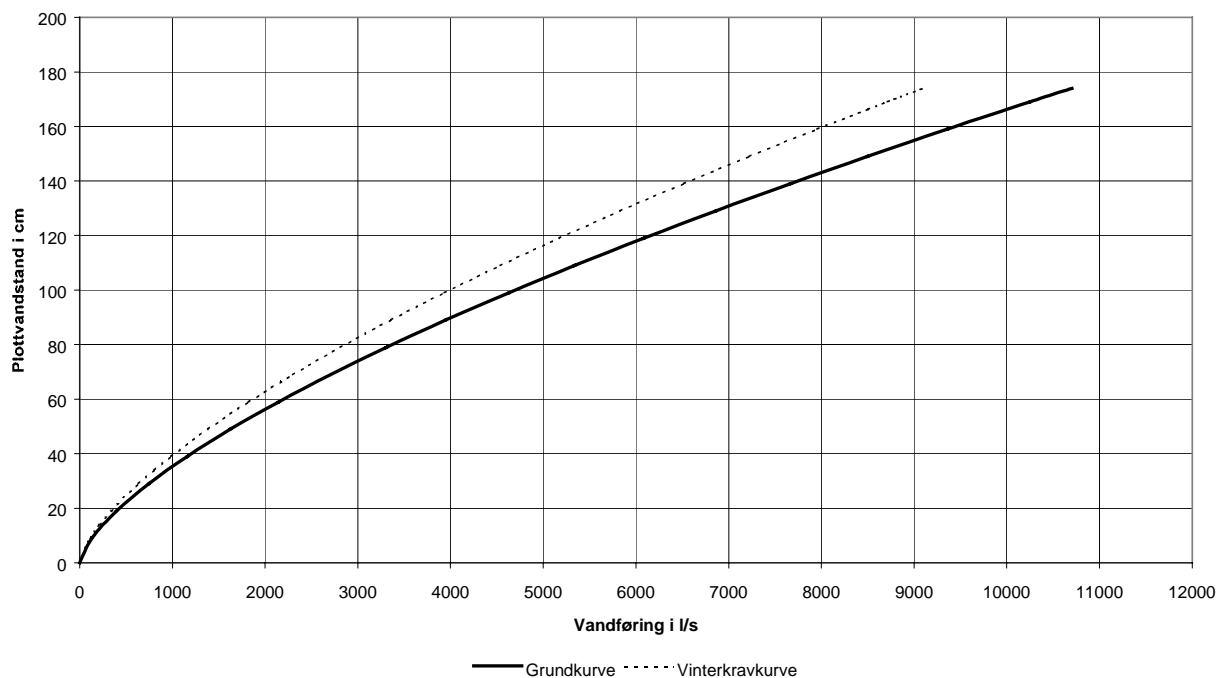
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 5548, skala 14.09

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb.-30. apr.	
		p=1.00	p=0.85
1,51	0	0	0
1,60	9	131	111
1,70	19	398	338
1,80	29	745	634
1,90	39	1158	984
2,00	49	1626	1382
2,10	59	2143	1822
2,20	69	2705	2299
2,30	79	3308	2812
2,40	89	3950	3357
2,50	99	4628	3933
2,60	109	5339	4538
2,70	119	6084	5171
2,80	129	6859	5830
2,90	139	7665	6515
3,00	149	8499	7224
3,10	159	9361	7957
3,20	169	10250	8712
3,25	174	10704	9098

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=4,987$

$b=1,487$

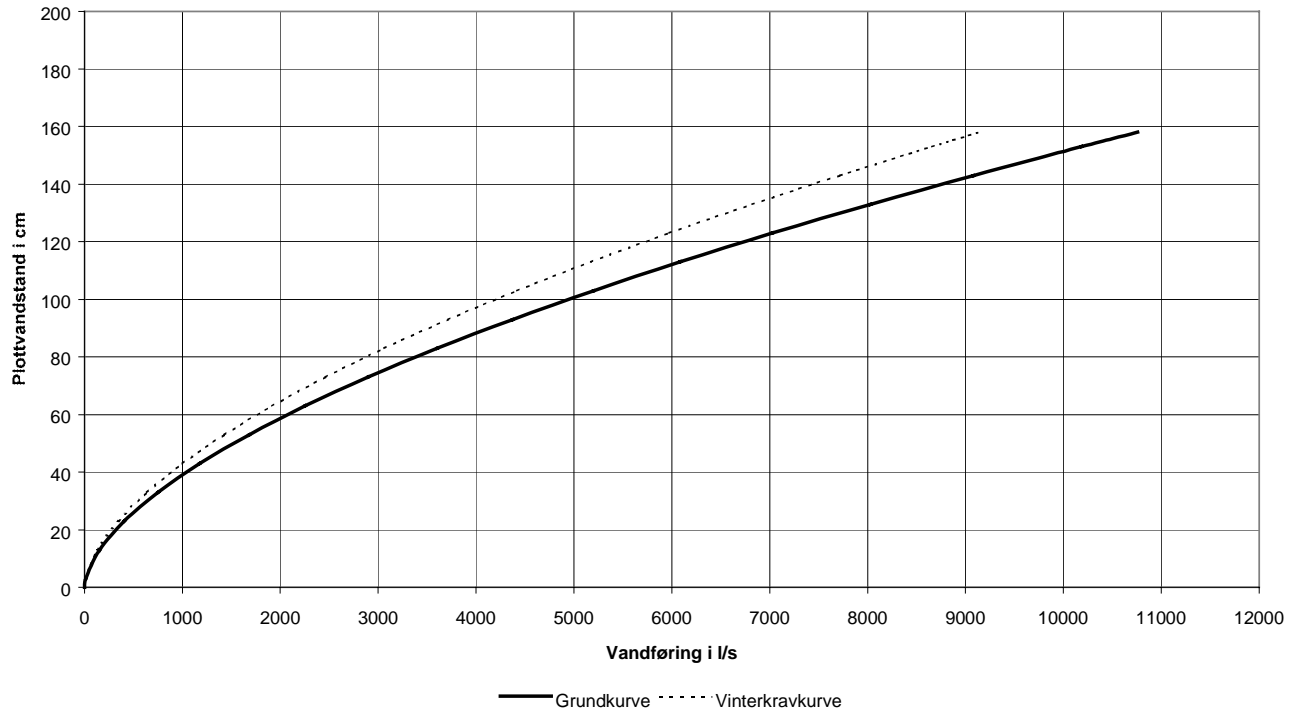
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 6801, skala 14.10

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m	Plotte cm	1. feb.-30. apr.	
DNN		p=1.00	p=0.85
0,87	0	0	0
0,90	3	13	11
1,00	13	154	131
1,10	23	407	346
1,20	33	752	639
1,30	43	1179	1002
1,40	53	1682	1430
1,50	63	2256	1917
1,60	73	2897	2463
1,70	83	3604	3063
1,80	93	4372	3716
1,90	103	5200	4420
2,00	113	6087	5174
2,10	123	7030	5976
2,20	133	8029	6824
2,30	143	9081	7719
2,40	153	10186	8658
2,45	158	10758	9145

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=1,978$

$b=1,699$

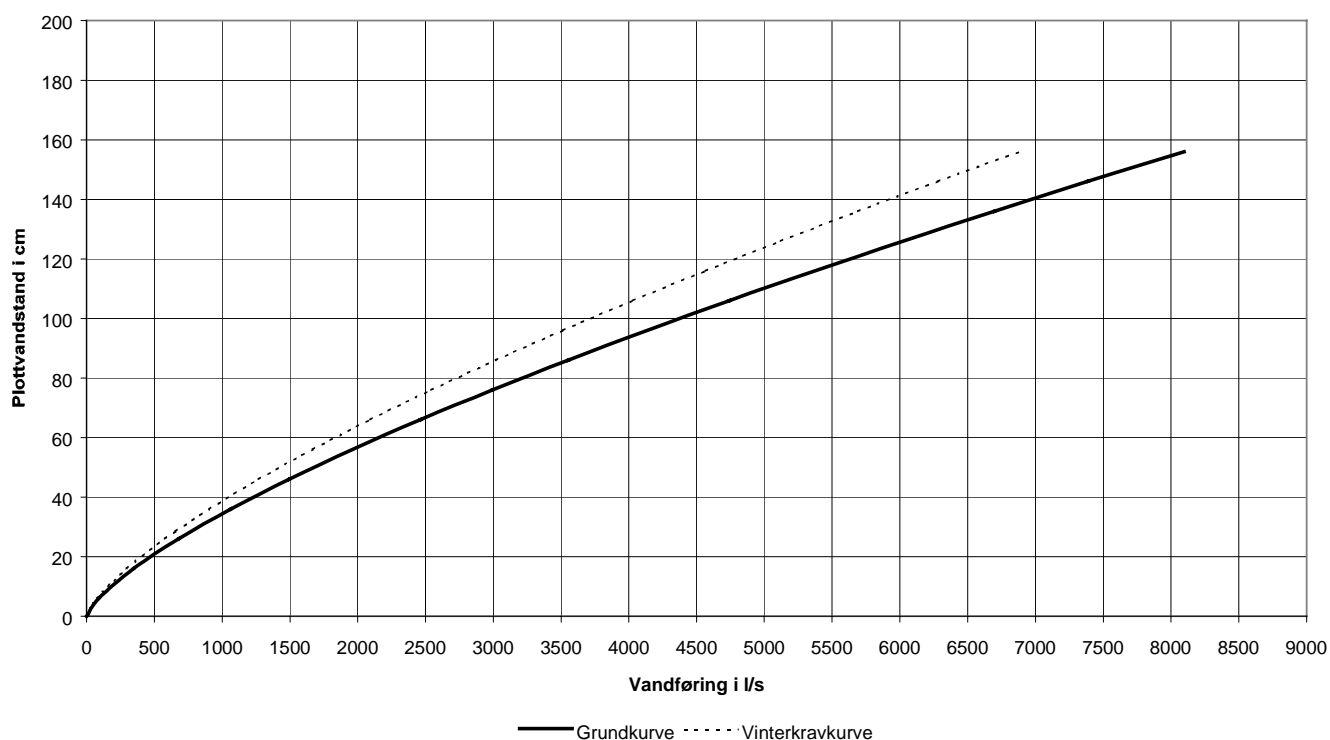
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 7868, skala 14.11

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb.-30. apr.	
		p=1.00	p=0.85
0,34	0	0	0
0,40	6	89	76
0,50	16	346	294
0,60	26	678	576
0,70	36	1064	904
0,80	46	1494	1270
0,90	56	1961	1667
1,00	66	2462	2093
1,10	76	2993	2544
1,20	86	3551	3019
1,30	96	4135	3515
1,40	106	4743	4032
1,50	116	5373	4567
1,60	126	6025	5121
1,70	136	6696	5692
1,80	146	7387	6279
1,90	156	8097	6882

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=7,465$

$b=1,384$

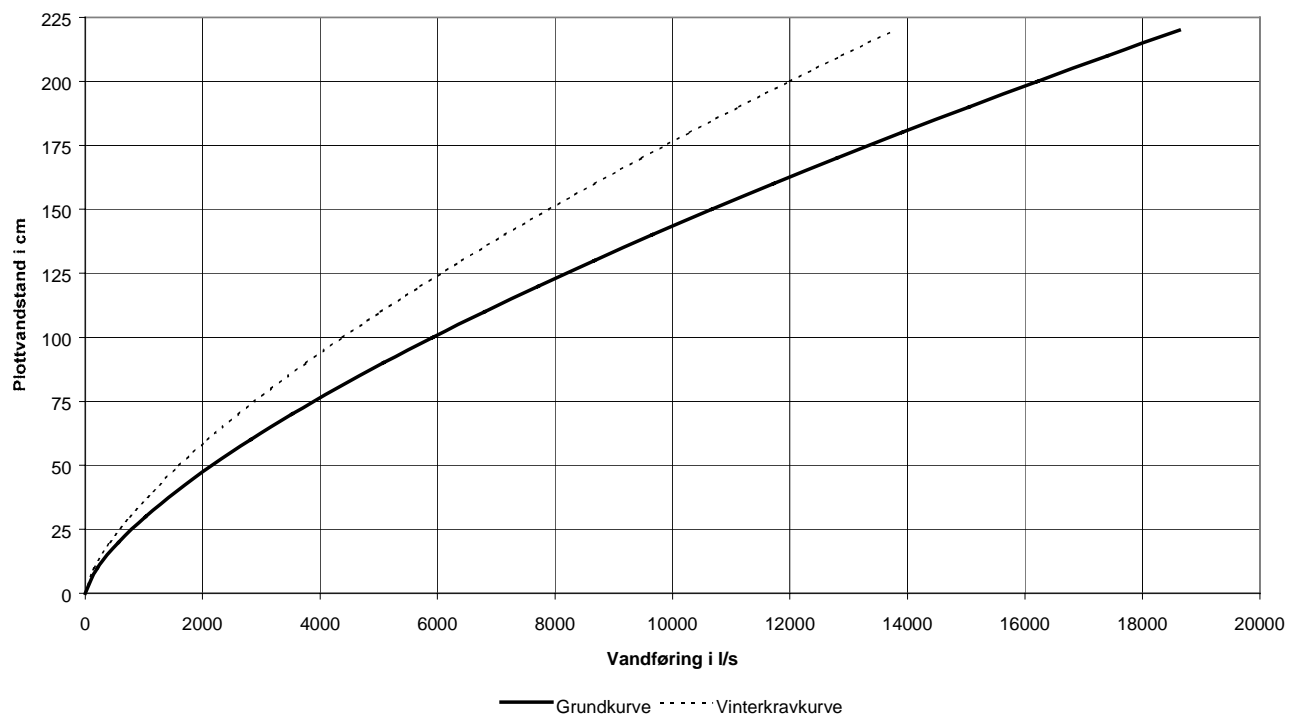
h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,85$ beskrives vinterkravkurven.

Hjortvad Å, station 8798, skala 14.14

Vandstand		Vandføring l/s	
Skala m DNN	Plotte cm	1. feb.-30. apr.	
		p=1.00	p=0.74
0,00	0	0	0
0,10	10	208	154
0,20	20	570	422
0,30	30	1028	761
0,40	40	1562	1156
0,50	50	2160	1599
0,60	60	2816	2084
0,70	70	3524	2607
0,80	80	4279	3166
0,90	90	5078	3758
1,00	100	5919	4380
1,10	110	6798	5031
1,20	120	7715	5709
1,30	130	8667	6414
1,40	140	9653	7144
1,50	150	10672	7897
1,60	160	11722	8674
1,70	170	12802	9474
1,80	180	13912	10295
1,90	190	15049	11137
2,00	200	16215	11999
2,10	210	17407	12881
2,20	220	18625	13783

Forklaring:

$Q=p \cdot a \cdot h^b$ l/s, hvor

$a=7,315$

$b=1,454$

h =plottevandstand

p =proportionalitetskonstant

Når $p=1$ beskrives grundkurven.

Når $p=0,74$ beskrives vinterkravkurven.

3.2.2. Dimensioner

Vandløbets vedligeholdelse skal på strækningen fra st. 5080 m til st. 5409 m ske på basis af fastlagte dimensioner, som angivet i nedenstående skema:

Station m	Bundbredde m	Fald i ‰	Bundkote m DNN
5080	5,50	0,6	2,30
5409			2,10

3.3. Kontrol af vandføringsevne og dimensioner

I perioden 1. februar til 30. april kontrolleres vandføringsevnen i grødefri tilstand ved måling af vandføring og vandstand 2-3 gange, idet det tilstræbes, at målingerne sker ved forskellige vandstande og vandføringer.

Vandløbsmyndigheden afgør, om der skal foretages målinger af vandføring ved alle kravkurvestationerne, eller om vandføringsevnen beregnes ud fra vandføringen målt ved én af stationerne, suppleret med registrering af vandstand ved alle kravkurvestationerne.

I forbindelse med kontrol af vandføringsevnen ved stationerne 5548, 6801, 7868 og 8798 m, skal det sikres, at kontrol ikke foretages, når der på grund af høj vandstand i Ribe Å forekommer stuvning i Hjortvad Å's nedre del. Kontrollen skal derfor foretages ved lavvande og i perioder, hvor Kammerslusen i Ribe Å ikke har været lukket i længere tid (dage).

De fastsatte dimensioner på strækningen fra st. 5080 til st. 5409 m kontrolleres, hvis der rejses tvivl om regulativets overholdelse.

4. BYGVÆRKER MV.

4.1. Broer og overkørsler

Beliggenhed	Dimensioner for vandslug m.v.	Ejerforhold	Dato for kendelser, godkendelser m.v.	Bemærkninger
0	Vandslug 5 x 1,8 m	Privat	-	Brunsgård bro
2235	Vandslug 5 x 1,7 m	Ribe Kommune	23. juni 1952	Vesterenge bro, Højkærvej
5840	Bredde 9 m	Privat	23. juni 1952	Jern & betonbro
6030	Frit spænd	Lindet Statskov-distrikt	9. september 1999	Endnu ikke opført
7876	Bredde 10 m	Ribe Kommune	-	Rådmandsvejle bro
8091	Bredde 12 m, 2 støttepiller	Ribe Kommune	8. maj 1979	Gangbro
8399	Bredde 15 m, 2 støttepiller	Ribe Kommune	-	Gangbro
8700	Bredde 12,5 m, 2 støttepiller	DSB	-	Jernbanebro
8785	Bredde 12 m	Ribe Kommune	1. februar 1965	Nørremarksvej
8990	Bredde 8 m	Ribe Kommune	-	Saltgade

4.2. Stryg og udlagte gydebanker

Beliggenhed	Beskrivelse	Ejerforhold	Bemærkninger
0-70	Stryg	Ribe Amt	Godkendt den 11. august 1987
906-980	do	do	do
2232-2290	do	do	do
2304-2320	Gydebanke	do	do
2334-2350	do	do	do
2365-2380	do	do	do
2395-2410	do	do	do
4007-4130	Stryg	do	do
5040-5080	do	do	do
5090-5105	Gydebanke	do	do
5120-5135	do	do	do
5409-5500	Stryg	do	do

Stryg og gydebanker er etableret i forbindelse med at et større antal styrt i vandløbet blev fjernet. Amtet kan som almindelig vedligeholdelse foretage efterfyldning med sten og grus så den oprindelige projekterede tilstand genoprettes.

4.3. Øvrige bygværker, grødespærringer, ledningskrydsninger mv.

Ved vandløbet findes foruden broer og overkørsler følgende bygværker:

Beliggenhed	Beskrivelse	Ejerforhold	Dato for godkendelser
12	Telekabel	Tele Danmark	8. april 1981
6550	Elkabel	Sydvest Energi	4. juni 1996
6917	Elkabel	Sydvest Energi	7. juni 1975
6960	Elkabel	Sydvest Energi	4. juni 1996
6970	Fjernvarme	Ribe Kommune	16. juli 1999
7543	Elkabel	Sydvest Energi	18. oktober 1999
7846	Fjernvarme	Ribe Kommune	1. februar 1996
7868	Kloakledning	Ribe Kommune	16. juli 1999
7870	Vandledning	Ribe Kommune	23. september 1980
7882	Vandledning	Ribe Kommune	17. april 1998
8110	Grødespærring	Ribe Amt	30. august 1990
8110-8307	Sandfang	Ribe Amt	20. august 1981
8400	Elkabel	Ribe Kommune	23. juni 1978
8400	Vandledning	Ribe Kommune	23. juni 1978
8976	Kloakledning	Ribe Kommune	1. november 1974
9005	Naturgasledning	Naturgas Syd	3. april 1986
9108	Elkabel	Sønderjyllands Højspændingsværk	25. juli 1997
9340	Telekabel	Tele Danmark	24. september 1976
9410	Telekabel	Tele Danmark	29. april 1968
9425	Lyslederkabel	Tele Danmark	14. august 1990
9800	Grødespærring	Ribe Amt	30. august 1990

5. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

1. Vandløbet administreres af Ribe Amt.
2. Vandløbets vedligeholdelse påhviler Ribe Amt, jfr. dog efterfølgende punkt 3.
3. Bygværker - såsom stryg og lignende - der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelse af øvrige bygværker - broer m.v. påhviler de respektive ejere eller brugere. Grøde m.v., der ophobes ved de pågældende bygværker skal videresendes af de respektive ejere af bygværkerne.

4. Drift af **grødeoptagningspladser** skal ske efter følgende regler:

I perioder, hvor der skæres grøde i Hjortvad Å opstrøms for grødespærringer, skal disse tilses dagligt og tømmes for eventuelle ansamlinger af grøde. Opsamlet grøde skal senest 2 dage efter opsamlingen fjernes fra grødeoptagningspladserne.

5. Nødvendige omlægninger af krydsende kabler og ledninger m.v., som følge af erosion i bund eller brinker, kan foretages efter Amtets tilladelse for ejers regning.

6. Træer og buske i 2 meter bræmmen langs vandløbet, jævnfør afsnit 7.1, skal bevares af hensyn til deres skyggegivende og grødebegrænsende virkning. Fældning og beskæring af beplantningen må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra Ribe Amt. Beskæring mod landsiden kan dog ske uden tilladelse.

6. BESTEMMELSER OM SEJLADS

Der henvises til Tillægsregulativ vedrørende sejlads på amtsvandløb i Ribe Amt af 10. august 1999.

7. BREDEJERFORHOLD

1. På 2 m brede banketter langs vandløbets øverste kant må der i landzone ikke uden tilladelse fra Amtet anbringes faste hegn, foretages dyrkning, jordbehandling og plantning eller foretages andet, der kan beskadige brinkerne og deres vegetation eller vanskeliggøre vedligeholdelsesarbejdet. Gødsugning og sprøjtning langs vandløbet skal foretages på en sådan måde, at vandet ikke forurenes, jævnfør Miljøbeskyttelseslovens § 27.
2. De til vandløbet grænsende ejendommers ejere eller brugere er i øvrigt pligtige til at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbet. Med henblik på at sikre et 10 m bredt arbejdsbælte langs vandløbet har Amtsrådet besluttet, at der ikke må anbringes bygninger, faste hegn, beplantninger mv. nærmere vandløbet end 10 m uden tilladelse fra Amtet.
3. Benyttes arealer langs vandløbet til græsning for løsgående husdyr, skal bredejere anbringe og vedligeholde forsvarlige hegn langs med og mindst 1 meter fra vandløbets øverste kant. Sådanne hegn er ejerne pligtige til at fjerne inden en nærmere aftalt frist efter tilsynets meddelelse om, at det er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.
4. I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vandet fra vandløbet, eller foranledige at vandstanden i vandløbet forandres eller vandets frie løb hindres.

Regulering af vandløbet må kun finde sted efter Ribe Amts godkendelse.

I det hele taget må ingen uden tilladelse fra vandløbsmyndigheden foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ, vandløbsloven eller naturbeskyttelsesloven.

5. Vandløbet må endvidere ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der foranlediger aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand med mindre der er meddelt tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven.

Ved spuling af dræn- og rørledninger med udløb i Hjortvad Å, skal spulevandet tilbagepumpes på marken.

6. Afskåret grøde hidrørende fra vedligeholdelse af tilløb skal opsamles før udløbet i Hjortvad Å.

7. Lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbet til kreaturvanding med mulepumpe eller evt. vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingsteder. Eksisterende vandingsteder kan forlanges ændret eller fjernet. Vandindvinding til markvandingsformål og lignende må ikke finde sted uden Amtets tilladelse, jævnfør vandforsyningslovens bestemmelser.
8. Nye tilløb, og tilløb der reguleres, skal forsynes med en 5 m bred overkørsel ved udløbet til brug ved transport af materiel, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.
9. De af Amtet opsatte skalapæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er den for beskadigelsen eller fjernelsen ansvarlige pligtig til at bekoste retableringen.
10. Beskadiges vandløbet, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jfr. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jfr. vandløbslovens § 55.

11. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skråninger. Udførelse af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.
12. Krydsning af vandløbet med kabler, rør og lignende kræver i hvert enkelt tilfælde en tilladelse fra Ribe Amt, jævnfør miljøministeriets bekendtgørelse nr. 424 om vandløbsregulering m.v. § 14 stk. 2.
13. Åleruser og andre fangstredskaber i vandløbet skal afmærkes tydeligt ved hjælp af træpæle. Metalrør må ikke anvendes. Afmærkningen skal tydeligt angive fangstredskabets udstrækning.

Ejere af fangstredskaber i vandløbet er pligtige til at fjerne grøde fra disse, således at fangstredskaberne ikke giver anledning til opstuvninger.

Pæle og afmærkninger skal fjernes fra vandløbet i perioder, hvor fangstredskaberne ikke anvendes.

14. Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jfr. § 85 i vandløbsloven.

8. VEDLIGEHOJDELSE

1. Vandløbet vedligeholdes af Ribe Amt, der som vandløbsmyndighed afgør, om vedligeholdelsen skal udføres i entrepris eller ved egen foranstaltning.
2. Vandløbsmyndigheden har i konsekvens af de plangrundlag og konsekvensvurderinger, der fremgår af redegørelsesbilaget, besluttet følgende vedligeholdelsesprincipper:

Oprensning

Vedligeholdelsen tager ikke sigte på at fastholde vandløbet i noget bestemt forløb. Dette betyder, at det tillades vandløbet at bevare og videreudvikle et naturligt slyngede forløb.

Brinksikring i form af stensikring o.l. kan ikke forventes tilladt, medmindre brinkerosionen er til fare for broer, veje, bygninger m.m.

Der kan foretages oprensning af Hjortvad Å, hvis det ved kontrolmålinger viser sig, at kravene til vandføringsevnen eller skikkelse ikke er overholdt.

Kontrol af strækninger ned skikkelseskrav sker ved bundpejling og eventuelt opmåling af tværprofiler i tilfælde, hvor der rejses tvivl om regulativets overholdelse.

Oprensning foretages, hvis fornødent, i august/september måned. Der oprenses til det regulativmæssige areal er tilstede.

Ved oprensning må alene løse aflejringer som sand og slam fjernes, hvorimod stembund, grusbund eller anden fast bund ikke må berøres. Oprensningen foretages fortrinsvis i en strømlende efter samme princip som beskrevet for grødeskæring. Overhængende brinker må ikke beskadiges under oprensningen.

Sandfanget oprenses når amtet skønner behov herfor. Oprensning skal dog foretages inden aflejringer i sandfanget påvirker vandføringsevnen mere end det tilladelige ved kontrolstationen ved Rådmandsvejle bro st. 7868 m.

Grødeskæring

Der skæres ikke grøde opstrøms Fortegrøften, st. 5441 m, med mindre én eller flere lodsejere anmoder derom. Ved sådanne anmodninger skæres grøden i en bredde på 2 meter, efter nærmere vurdering på relevante delstrækninger, dog højst 2 gange årligt.

På følgende strækning:

- fra Fortegrøften til Sandfanget (st. 5441 – 8110)

skæres grøden hvert år 2 gange, nemlig

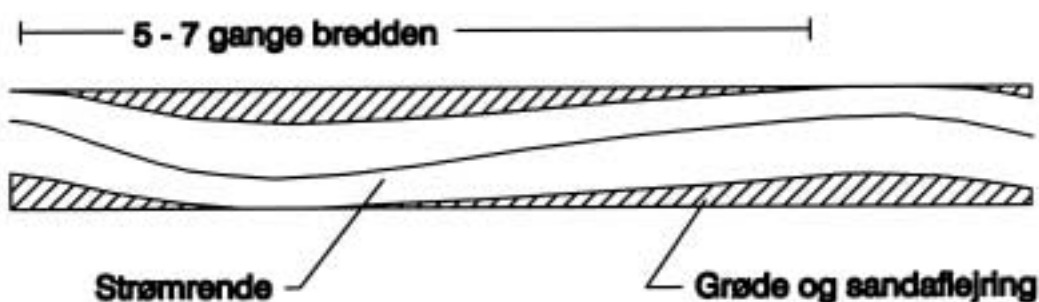
1. gang: I perioden 15. maj – 15. juni,
2. gang: I perioden 1. august – 1 september.

Dog vil der i 2001 blive foretaget yderligere 2 skæringer og i 2002 yderligere én skæring udover de ordinære skæringer. Tidspunktet for disse ekstra skæringer fastsættes i samarbejde med Lodsejerudvalget ved Hjortvad Å.

- fra Sandfanget til udløbet i Ribe Å (st. 8310 – 9800)

skæres grøden 4 gange årligt. Denne vedligeholdelse har primært til formål at sikre afvandingen for kommunevandløbet Obbekær kanal. Ribe Kommune har p.t. ikke faste terminer for vedligeholdelse af Obbekær kanal da grødeskæring og oprensning sker efter behov, men Amtet vil søge at samarbejde med Kommunen så vedligeholdelsesterminerne bliver så hensigtsmæssige som muligt. Dog skal 4. skæring være gennemført senest 1. oktober.

Grødeskæringen foretages i vandløbets naturlige strømrønde/render, der normalt kan findes som de dybeste steder i tværprofilet, og som slynger sig fra side til side ned gennem vandløbet. Grøde der vokser udenfor strømrønderne, typisk hvor vandløbet aflæjrer banker, bør efterlades uberørt af grødeskæringen.

Der skæres så vidt muligt i en samlet bredde på 4 meter og så tæt på bunden som muligt.

På strækningen fra Fortegrøften til sandfanget skæres bredvegetationen langs den ene bred én gang hvert år; det ene år på sydsiden, det næste på nordsiden. Kantskæringen bør udføres efter sidste ordinære grødeskæring, dog senest 1. oktober. Kantskæring har hidtil været udført med mejekurv og denne praksis oprettholdes indtil videre.

Langs den øvrige del af vandløbet skæres bredvegetationen normalt ikke. Hvor vandløbsmyndigheden finder skæring påkrævet af hensyn til vandføringsevnen, bør skæringen først udføres efter 15. september.

Amtet kan i øvrigt, efter anmodning og nærmere vurdering, foretage supplerende grødeskæring på delstrækninger omfattet af faste grødeskæringsterminer. Supplerende grødeskæring foretages efter samme retningslinier, som de ordinære grødeskæringer.

3. Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jfr. vandløbslovens § 28, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet.
4. Det fra oprensning hidrørende materiale, der fremkommer ved vandløbets vedligeholdelse, er brugerne af de tilstødende jorder pligtige til at modtage. Udplanering eller bortskaffelse af materialet foretages af Amtet som en del af vedligeholdelsen.

5. Lodsejere eller andre med interesse i vandløbet, der måtte finde vandløbets vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende vandløbet utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til Ribe Amt.

9. TILSYN

1. Tilsynet med vandløbet udøves af Ribe Amt.
2. Udover den i afsnit 3.3. nævnte kontrol, tilbyder Amtet offentligt syn af vandløbet i perioden mellem sidste ordinære grødeskæring og 1. oktober. Synet udøves sammen med synsmænd, udpeget af lodsejerorganisationer eller lignende ved den pågældende vandløbsstrækning.

Derudover kan der altid rettes henvendelse til Amtet om uhensigtsmæssig eller mangelfuld tilstand af vandløbet

10. REVISION

Dette regulativ skal senest optages til revision den 1. januar 2020. Dog skal bestemmelserne vedrørende vedligeholdelsen, med hensyn til antallet af faste årlige skæringer på strækningen fra Fortegrøften til Sandfanget (st. 5441 – 8110), optages til fornyet revision ved udgangen af 2004.

11. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

Regulativet har inden vedtagelsen været fremlagt for offentligheden til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive eventuelle bemærkninger, ændringsforslag eller indsigelser inden den 30. september 2000.

Regulativet er herefter vedtaget af Ribe Amt den 27. marts 2001.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

REDEGØRELSE

til regulativ for

amtsvandløb nr. 14,

HJORTVAD Å

INDHOLDSFORTEGNELSE

	side
1. Indledning	3
2. Grundlaget for regulativet	4
2.1. Plangrundlag	4
2.1.1. Mål for vandløbskvaliteten	4
2.1.2. Arealanvendelse	4
2.1.3. Naturbeskyttelse	4
2.1.4. Vandindvinding	5
2.1.5. Udsætningsplan.....	5
2.2. Teknisk grundlag.....	5
2.2.1. Opmålinger og beskrivelse af vandløbet.....	5
2.2.2. Registrering af vandføring og vandstand	6
2.3. Valg af regulativtype	6
3. Bræmmebestemmelser.....	8
4. Afvandingsmæssige konsekvenser.....	9
5. Miljømæssige konsekvenser.....	10
5.1. Konsekvensvurdering i henhold til udpegningen som Internationalt Naturbeskyttelsesområde.....	10
6. Oversigt over indholdet af vandløbsbog for Hjortvad Å pr. 1. januar 2000.....	12

Bilagsfortegnelse:

1. Vandføringsobservationer i 1990'erne ved udvalgte stationer.
2. Vandførings- og vandstandsdiagrammer for målestationen ved Bremskrog.

1. INDLEDNING

Da den gældende vandløbslov blev vedtaget i 1982 blev det samtidigt pålagt amter og kommuner at reviderer regulativerne for de offentlige vandløb. Denne revision havde til formål at ændre vandløbsvedligeholdelsen så den blev bragt i overensstemmelse med den i Regionplanen fastsatte målsætning for vandløbene, og således også i overensstemmelse med formålsbestemmelserne i den ændrede vandløbslov.

Formålsbestemmelserne fremgår af lovens § 1, hvor det er anført, at det skal tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand, og endvidere at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de krav til vandløbskvalitet, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

Disse bestemmelser har som konsekvens, at reglerne om vandløbenes anvendelse skal fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbene - afvanding, recipientmæssig målsætning, fiskeri, sejlads etc. - og således, at alle interesser i størst muligt omfang tilgodeses.

Grundlaget for denne afvejning er blandt andet indeholdt i Ribe Amts Regionplan 2008.

Regionplanen er Ribe Amts overordnede plan, som angiver retningslinier for udviklingen i amtet. De enkelte områder med betydning for vandløbene er uddybet i regionsplanens afsnit:

- IV. Det åbne land.
- V. Ferie og fritid
- VI. Beskyttelse af miljøet.

Denne planlægning for Ribe Amt - samt vandløbsloven og Miljøstyrelsens cirkulære af 26. februar 1985 - danner baggrund for de forhold, der skal tilgodeses i regulativet.

Af det hidtil gældende regulativ fra 1990 fremgår det at regulativet skal optages til revision senest år 2000.

2. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til § 9 i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om regulativer for offentlige vandløb, redegøres der i det følgende for såvel det planlægningsmæssige som det tekniske grundlag for nærværende regulativ.

2.1. Plangrundlag

2.1.1. Mål for vandløbskvaliteten

Hjortvad Å er i Regionplanen målsat som LAKSEFISKEVAND, B₂ i hele sin udstrækningen.

Målsætningen betyder blandt andet, at vandløbsvedligeholdelsen skal foretages manuelt, med mindre bundforhold eller vanddybde forhindrer dette.

Vedligeholdelsen skal endvidere foretages så skånsomt som muligt, således at der skabes og bevares størst mulig fysisk variation i vandløbet.

Hensigten med denne vedligeholdelsespraksis er at bevare og forbedre betingelserne for et naturligt og varieret plante- og dyreliv.

Målsætningerne indebærer endvidere at det bør accepteres, at horisontal erosion ikke forhindres ved kantafretning eller ved etablering af brinksikringer i form af faskiner eller stensætninger. Det kan i den forbindelse nævnes, at der er erfaring for, at forsøg på at bremse lokal erosion ved hjælp af brinksikring ikke medfører nogen varig stabilisering af vandløbet. Erosionsproblemet flyttes blot længere nedstrøms.

Hjortvad Å er nedstrøms tilløbene Markskelgrøften, Fortegrøften og især Obbekær kanal en del okkerbelastet. Denne okkerbelastning forværres kraftigt i forbindelse med vedligeholdelse af de nævnte tilløb.

De vandløbsnære arealer nedstrøms tilløbet fra Høllet Bæk er klassificeret som okkerpotentielle områder. I henhold til § 3 i lov om okker af 8. maj 1985, må dræning eller udgrøftning indenfor jordbrugserhvervet ikke påbegyndes uden Ribe Amts godkendelse. Den nærmere afgrænsning af de okkerpotentielle områder kan oplyses ved henvendelse til Ribe Amt.

Hjortvad Å belastes i den øvre del kun af diffuse spildevandsudledninger. På den nedre del udledes periodisk spildevand eller overfladevand fra tre overfaldsbygværker og fire regnvandsledninger.

2.1.2. Arealanvendelse

Hjortvad Å gennemløber opstrøms Rådmandsvejle bro arealer, der i henhold til regionplan 2008 er udpeget som naturområde. På sådanne arealer er naturbeskyttelsesinteresserne udgangspunkt for arealanvendelsen.

2.1.3. Naturbeskyttelse

Hjortvad Å er omfattet af den generelle beskyttelse af vand- og vådområder jævnfør naturbeskyttelseslovens § 3. Dette medfører, at ændringer i vandløbets åbne forløb forudsætter dispensation fra Ribe Amt. Derudover er strækningen opstrøms Rådmandsvejle bro udpeget som EF-habitatområde blandt andet for den udryddelsestruet laksefisk Snæbel. Denne udpegning betyder at amtet ikke må meddele tilladelse, dispensation eller godkendelse m.v., efter en lang række love og bestemmelser, såfremt dette kan indebære forringelse af områdets

naturtyper og levestederne for arterne, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelig konsekvens for de arter området er udpeget for. Jævnfør i øvrigt Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

2.1.4. Vandindvinding

Ifølge Ribe Amts regionplan 2008 kan der normalt ikke forventes meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til nyetablering eller udvidelse af bestående grundvandindvindinger nærmere end 300 meter fra målsatte vandløb.

Vandindvinding til erhvervsformål tillades normalt udenfor vandværkernes kildefelter under forudsætning af, at indvinding ikke medfører uacceptabel reduktion af vandføring i vandløb eller grundvandssænkning i vådområder.

2.1.5. Udsætningsplan

Institut for Ferskvandsfiskeri og Fiskepleje offentliggjorde i 1995 en udsætningsplan for Ribe Å's vandsystem der således også omfatter Hjortvad Å. Planen forskriver, at der på den strækning nærværende regulativ omfatter udsættes max. 2600 stk. 1 og 2-års ørreder større end 17 cm, max. 17000 smoltificerede ørred og 5000 1-års laks.

2.2. Teknisk grundlag

Til beskrivelse af vandløbets form og beliggenhed blev der i 1988 og 1989 foretaget opmåling af vandløbet. Siden da er der endvidere ført nøje kontrol med vandløbets vandføringsevne ved at foretage vandføringsmålinger og aflæsning af vandstandsskalaer på en række stationer.

De foretagne opmålinger og registreringer er, sammen med erfaringerne fra den hidtidige vedligeholdelse, anvendt i forbindelse med valg af regulativtype samt ved fastlæggelsen af vandløbets fremtidige vedligeholdelse.

2.2.1. Opmålinger og beskrivelse af vandløbet

Ved opmålingen af vandløbet er der lagt vægt på at beskrive den formmæssige variation gennem vandløbet. Der er opmålt 156 tværprofiler og foretaget bundpejlinger for hver ca. 50 meter.

Hjortvad Å er reguleret langs hele strækningen. Åen har således overvejende et ret lige forløb, med begrænset variation i de fysiske forhold. Indenfor korte strækninger varierer bredden, dybden, vandhastigheden og bundmaterialet dog betydeligt. Disse korte strækninger findes primært der hvor de tidligere styrt er ombygget til stenstryg.

Ved sammenligning mellem 1955 regulativets teoretiske dimensioner, der udgjorde grundlaget for reguleringen, og opmålingerne i 1988 og 1989 kan vandløbet opdeles i tre delstrækninger med forskellige karakteristika:

Strækning 1: Fra st. 0 m til umiddelbart nedstrøms det sidste stryg, st. 5500 m.

Strækning 2: Fra st. 5500 m til sandfanget, st. 8110 m.

Strækning 3: Fra sandfanget, st. 8307 m til udløbet i Ribe Å st. 9818 m.

På strækning 1 er vandløbet overvejende betydeligt større end dimensionskravene fra 1955 regulativet. Det gælder både den faktiske bredde og bundens niveau. Undtaget herfra er dog de steder hvor de gamle betonstyrt er ombygget til stenstryg, hvor der kun er lille forskel mellem reguleringens dimensionskrav og de faktiske forhold. Det betyder at vandføringsevnen er bedre

end fastsat i de tidligere regulativer.

På strækning 2 er der bedre overensstemmelse mellem de tidligere dimensionskrav og den faktiske skikkelse. Vandløbet er generelt ikke så dybt nedskåret i forhold til det omgivende terræn som på de to andre strækninger.

På strækning 3 er der god overensstemmelse mellem de tidligere dimensionskrav og de faktiske forhold hvad angår bredden, men frem til Saltgadebroen er vandløbet meget nedskåret.

Konsekvensen af ovenstående er, at Hjortvad Å under normale og de større afstrømninger har en god vandafledningsevne. Ved de ekstreme situationer vil der imidlertid kunne opstå problemer i de nedre dele af systemet i form af oversvømmelser, dels som følge af at vandafledningsevnen er så meget bedre i de øvre dele, dels på grund af stuvning fra Ribe Vesterå.

2.2.2. Registrering af vandføring og vandstand

Amtet har siden vedtagelsen af det seneste regulativ gennemført et stort antal målinger af sammenhørende vandstande og vandføringer ved 8 kontrol stationer, se **bilag 1**. Der er således opnået et indgående kendskab til vandløbets vandføringsevne på forskellige tider af året ved varierende vandstande.

Målingerne viser at der samlet set ikke er sket ændringer af vandføringsevnen på de i afsnit 2.2.1. nævnte strækninger i løbet af de seneste 10 år. Det fremgår af vintermålingernes placering i diagrammet i forhold til kurverne. Dog er der en svag tendens til en periodevis forringelse af vandføringsevnen på strækning 1 i forbindelse med de meget tørre vintre i 95/96 og 96/97. Samme tendens ses ikke på strækning 2 og 3.

Udover at foretage kontrolmålinger har Amtet i en årrække drevet en fast hydrometrisk målestation i Hjortvad Å ved Bremkrog. I **bilag 2** er vist døgnmiddelvandføringen og - vandstanden ved stationen. Derudover er den ugentlige nedbør i Ribe Amt vist ved søjlediagrammet og for hvert år er årsnedbøren angivet. Figurerne illustrerer således årstidsvariationen i vandstand og vandføring og nedbørens indflydelse herpå. Stationen er placeret umiddelbart opstrøms et mindre overfald hvilket betyder, at grødevækst har meget lille indflydelse på vandstanden.

2.3. Valg af regulativtype

Da et vandløb er meget dynamisk i sin natur, vil det ikke være muligt at fastholde det i en bestemt form med hensyn til bundkote, bundbredde og bundliniefald, uden en meget ressourcekrævende indsats med negativ virkning på vandløbskvaliteten.

Undlader man derimod at fastholde et vandløb i en bestemt form, men frit lader det arbejde med det materiale det strømmer over, vil vandløbets naturlige fysiske og dermed biologiske variation forbedres.

Med 1990-regulativet søgte amtet at skabe mulighed for at gennemfører en væsentlig mere miljøvenlig vandløbsvedligeholdelse, samtidig med at vandløbets afvandingsevne ikke blev forringet i forhold til bestemmelserne i regulativet fra 1955. Dette skete ved at opstille krav til vandføringsevnen (Q/h-bestemmelserne) og ved at udfører flere årlige grødeskæringer i strømrender, i stedet for som tidligere krav om helt fastlagte dimensioner med hensyn til bredde og dybde og én årlig, men total oprensning af vandløbet. Kravene til vandføringsevnen blev beregnet på grundlag af de tidligere krav om dimensioner, under hensyntagen til den forringelse af vandføringsevnen som grøden medfører.

Som det fremgår af graferne i bilag 1 har bestemmelserne ved nogle af sommermålingerne ikke været overholdt, specielt hvis der fokuseres på de meget lave vandføringer. Dette har der ikke på noget tidspunkt været udtrykt utilfredshed med, formodentlig på baggrund af, at så længe vandstanden er under et bestemt kritisk niveau er der ingen der har interesse i at sænke den yderligere. Alligevel har amtet set sig nødsaget til at gennemfører ganske mange årlige grødeskæringer for at overholde bestemmelserne i regulativet, hvilket er forbundet med uforholdsmæssigt store udgifter.

Derudover har denne praksis været uheldig i forhold til de miljømæssige interesser og det har vist sig, at det faktisk ikke er nødvendigt i forhold til afvandingen. Det skyldes at grødens modstand på vandets strømning er afhængig af det pres vandets strømning udøver på grøden. Så længe vandstanden er relativt lav vil grøden stå rejst op i vandsøjlen og dermed yde en relativt stor modstand. Når vandstanden stiger vil vandets pres på grøden øges og denne lægger sig ned langs med bunden, hvorved grøden yder mindre modstand mod vandets frie strømning.

Ribe Amt har på den baggrund og som konsekvens af de ovenfor nævnte forhold besluttet, at vandløbet fortsat skal vedligeholdes ud fra krav til vandløbets vandføringsevne i den grødefri periode sådan at vandføringsevnen ikke forringes varigt. Derudover udføres grødeskæring som beskrevet i regulativets kapitel 8.

Den i regulativets afsnit 3.2.2. fastsatte teoretiske skikkelse for strækningen mellem st. 5080 og st. 5409 er i overensstemmelse med hidtil gældende regulativ og 1955-regulativet. At der her er valgt krav til vandløbets skikkelse skyldes at der ikke kan opstilles krav til vandføringsevnen på den korte strækning mellem de to stryg.

3. BRÆMMEBESTEMMELSER

Bræmmebestemmelserne i regulativets afsnit 7, pkt. 1 følger af vandløbslovens § 69 og har til formål at beskytte vandløbsbrinkerne mod færdsel med tunge landbrugsmaskiner m.v. Sådan færdsel kan trykke brinkerne ned i vandløbet, som derved unødigt tilføres sand og jord, hvilket er til skade for vandløbskvaliteten og afvandingsinteresserne. Bestemmelsen har endvidere til formål at beskytte brinkvegetationen, der med sine rødder stabiliserer brinkerne og beskytter dem mod erosion. Endelig ønskes en beskyttelse af vandløbets insektliv for hvis voksenstadier brinkvegetationen har væsentlig betydning.

For brugen af gødning og kemiske bekæmpelsesmidler gælder miljøbeskyttelseslovens § 27, hvorefter stoffer, der kan forurene vandet, ikke må tilføres vandløbet, ligesom sådanne stoffer ikke må udbringes således, at der er fare for, at vandet forurennes. Ved brug af kemiske stoffer skal brugeren være opmærksom på, at der ved stoffernes godkendelse kan være fastsat et afstandskrav til vandløb for at beskytte vandløbenes dyre- og planteliv.

Lodsejeren kan fortsat bekæmpe flyvehavre i bræmmen og dermed opfylde sin forpligtelse efter lovgivningen om flyvehavrebekæmpelse.

Græsning og høslæt i bræmmen er tilladt, men lodsejeren skal være opmærksom på, at brinkerne ikke derved beskadiges. Anvendes arealer ned til vandløbet til græsning skal der opsættes trådhegn så langt fra vandløbskanten, at nedtrædning ikke finder sted. Kreaturvandingssteder kan, efter nærmere aftale med vandløbsmyndigheden, indrettes udenfor vandløbets profil og frahegnes dette. Vandløbsmyndigheden kan meddele påbud om disse forhold, jfr. vandløbslovens § 29.

Vandløbsmyndigheden kan for at begrænse grødevæksten i vandløbet foretage beplantning i bræmmen, jfr. vandløbslovens § 34.

4. AFVANDINGSMÆSSIGE KONSEKVENSER

De vedligeholdelsesprincipper, der er fastsat i regulativets afsnit 8, er baseret på undersøgelser af vandløbets faktiske vandføringsevne, de fysiske dimensioner samt de erfaringer og vurderinger, der er gjort i forbindelse med vandløbets hidtidige vedligeholdelse.

Bestemmelserne betyder at der ikke længere vil blive foretaget overflødige skæringer, jævnfør afsnit 2.3. Princippet om et antal faste årlige grødeskæringer, med mulighed for supplerende skæringer, er i øvrigt i overensstemmelse med den vedligeholdelsespraksis der er gældende for de fleste andre amtsvandløb i Ribe Amt.

For strækningen opstrøms Fortegrøften, st. 5441 m, er vandafledningsevnen særdeles god og fortsat væsentlig bedre end hvad regulativerne fra 1955 og 1990 foreskrev. Følgelig er der ikke foretaget vedligeholdelse opstrøms herfor siden 1994 og denne praksis fortsættes i håb om en udvikling i retning af en bedre overensstemmelse mellem de faktiske forhold og regulativets krav.

På strækningen mellem Fortegrøften og sandfanget har der de forløbne ti år været nogle oversvømmelser, dog primært uden for vækstsæsonen. Disse skyldes dels de helt ekstreme nedbørshændelser der har karakteriseret 1990'erne (1994, 1998 og 1999), dels den nævnte gode vandafledningsevne der gør sig gældende på strækningen ovenfor.

Nedstrøms sandfanget er vandafledningsevnen fortsat i god overensstemmelse med de hidtidige bestemmelser. Det skyldes primært at strækningen ikke tilføres materiale netop på grund af sandfanget.

Overordnet set vil nærværende regulativ bevare de nuværende afvandingsforhold for området, dog sådan at det tillades, at vandføringsevnen på den øverste strækning bliver ringere.

5. MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER

Hjortvad Å hører til blandt amtets mest betydningsfulde vandløb som levested for laks, ørred og snæbel. Det skyldes blandt andet, at der ikke er nogle spærringer i vandløbet der forhindrer fiskenes opgang. Der er gennem de senere år lavet flere undersøgelser med det formål at belyse mulighederne for at forbedre forholdene for fiskene og på den baggrund er der udlagt gydebanks flere steder i vandsystemet.

Hjortvad Å lider, som så mange andre vestjyske vandløb, under en betydelig sandvandring. Det kan give anledning til at bunden over længere strækninger bliver en "sandørken" med meget lille fysisk variation og dermed dårlig vandløbskvalitet. Derudover vil det i mange tilfælde være nødvendigt af hensyn til afvandingen, at foretage regulære opgravninger og oprensninger, hvilket igen er til skade for vandløbskvaliteten. Som følge heraf har amtet etableret et sandfang hvorved belastningen fra vedligeholdelsen kan reduceres til en kort strækning af vandløbet og i øvrigt begrænses til et indgreb der kun skal foretages med års mellemrum. Amtet har i samarbejde med Københavns Universitet iværksat en større undersøgelse der skal belyse sandvandringsproblematikken i hele Hjortvad Å systemet. Formålet er at opnå et større kendskab til de dynamiske forhold i systemet som helhed, for derved at kunne opstille forslag til løsninger på problemet med den meget omfattende sandtransport.

Med hensyn til vandløbsfauna og dennes reaktion på grødeskæring er der fremkommet en del ny viden i løbet af de seneste 10 år. Blandt andet har det vist sig at hyppige skæringer stimulerer grødens vækst – især hvis første skæring sker tidligt på sæsonen. Samtidig vil hyppige skæringer favorisere de hurtigt voksende arter på bekostning af de langsommere. Resultatet er mindre artsdiversitet i vandløbsfaunaen og dermed en ringere vandløbskvalitet. Endelig kan det bemærkes at de hurtigt voksende arter typisk yder en større modstand mod vandets frie strømning end de langsommere voksende arter.

Med den ændrede vedligeholdelsespraksis der følger af nærværende regulativ søges udviklingen i retning af et vandsystem med større fysisk variation fortsat, for dermed at bevare og forbedre livsbetingelser for planter og dyr.

5.1. Konsekvensvurdering i henhold til udpegningen som Internationalt Naturbeskyttelsesområde

Hjortvad Å, opstrøms Rådmandsvejle bro er udpeget som EF-Habitatområde som en del af område nr. 78, Vadehavet. Udpegningsgrundlaget for hele området omfatter en lang række arter og naturtyper hvoraf følgende arter er relevante i relation til Hjortvad Å:

- Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*) – særlig prioriteret art
- Odder (*Lutra lutra*)

Havlampret og Snæbel konstateres jævnligt som gydende arter. Flodlampret konstateres i mindre omfang, mens Amtet ikke har kendskab til nyere oplysninger der tyder på, at der skulle leve Odder i eller ved Hjortvad Å. Der findes ingen af udpegningsgrundlagets naturtyper i nærheden af Hjortvad Å.

De bestemmelser der er fastlagt i regulativet om vandløbets administration og vedligeholdelse vurderes ikke at påvirke området væsentligt i forhold til den hidtidige tilstand. Regulativet indebærer ikke forringelse af levestederne for arterne eller medfører yderligere forstyrrelser der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

I forhold til hidtil gældende regulativ indebærer nærværende regulativ betydelig reduktion af antallet af vedligeholdelsesindgreb, jævnfør afsnit 2.3. I nogle år har antallet af skæringer været

6-10 gange. I fremtiden vil der blive skåret færre gange hvilket indebære mindre forstyrrelse end hidtil.

6. OVERSIGT OVER INDHOLDET AF VANDLØBSBOG FOR HJORTVAD Å PR. 1. JANUAR 2000

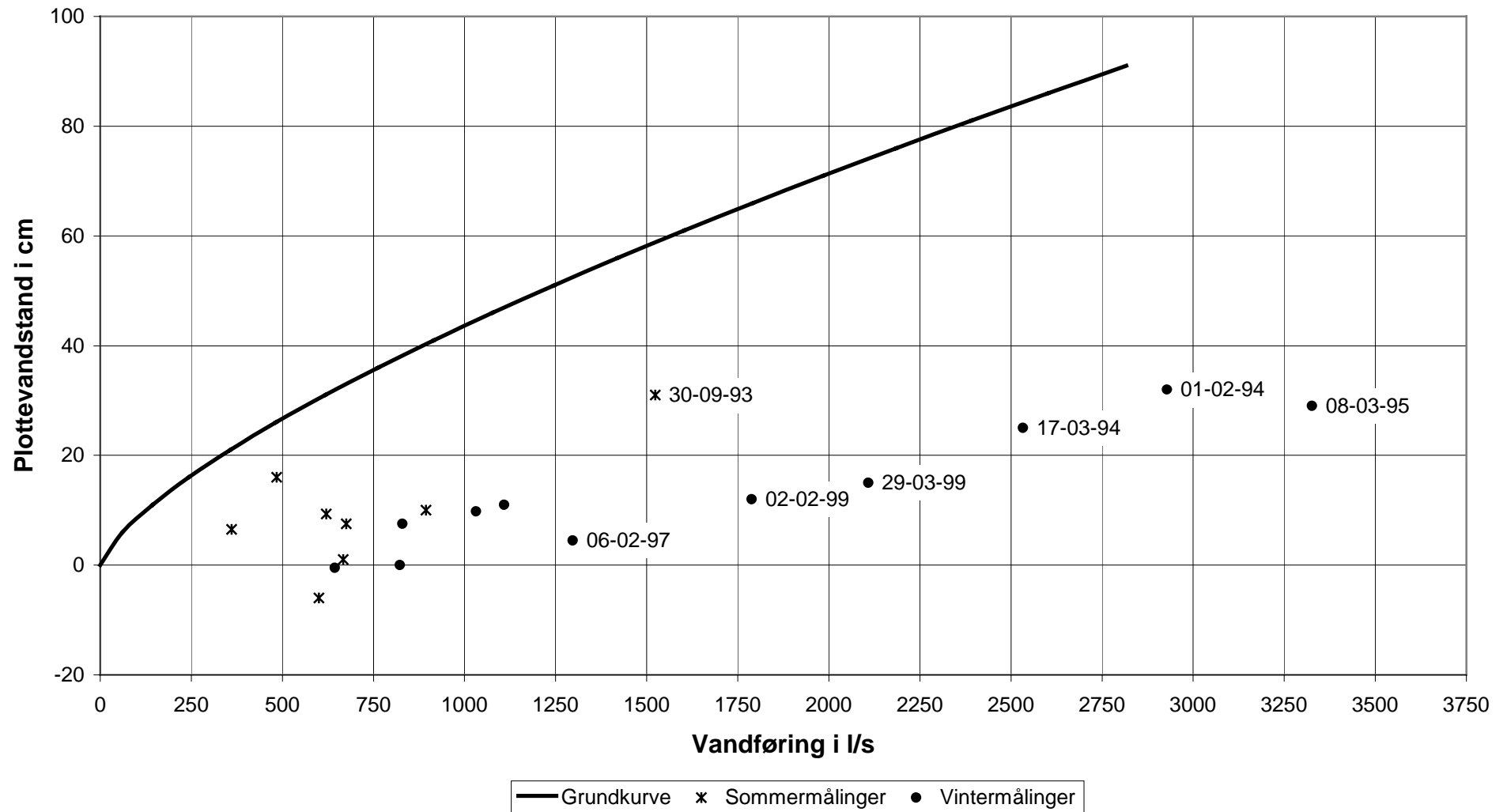
Vandløbsbogen indeholder de for vandløbets administration gældende bestemmelser i form af kendelser, amtsrådsbeslutninger og -tilladelser m.v. Disse har i forbindelse med revision af regulativet været underkastet en vurdering af foreneligheden med den for vandløbet fastsatte recipientkvalitetsmålsætning, ligesom deres aktualitet og relevans som grundlag for vandløbets administration er vurderet.

I visse tilfælde har Ribe Amt, jfr. vandløbslovens § 62, fundet anledning til at ophæve bestemmelser eller træffe nye bestemmelser om de forhold, der er nævnt i kendelser m.v. I den forbindelse foretages ikke aflysning af tidligere tinglyste dokumenter. Oplysninger om ophævelser samt udløb af tilladelser mv. er angivet i omstående liste.

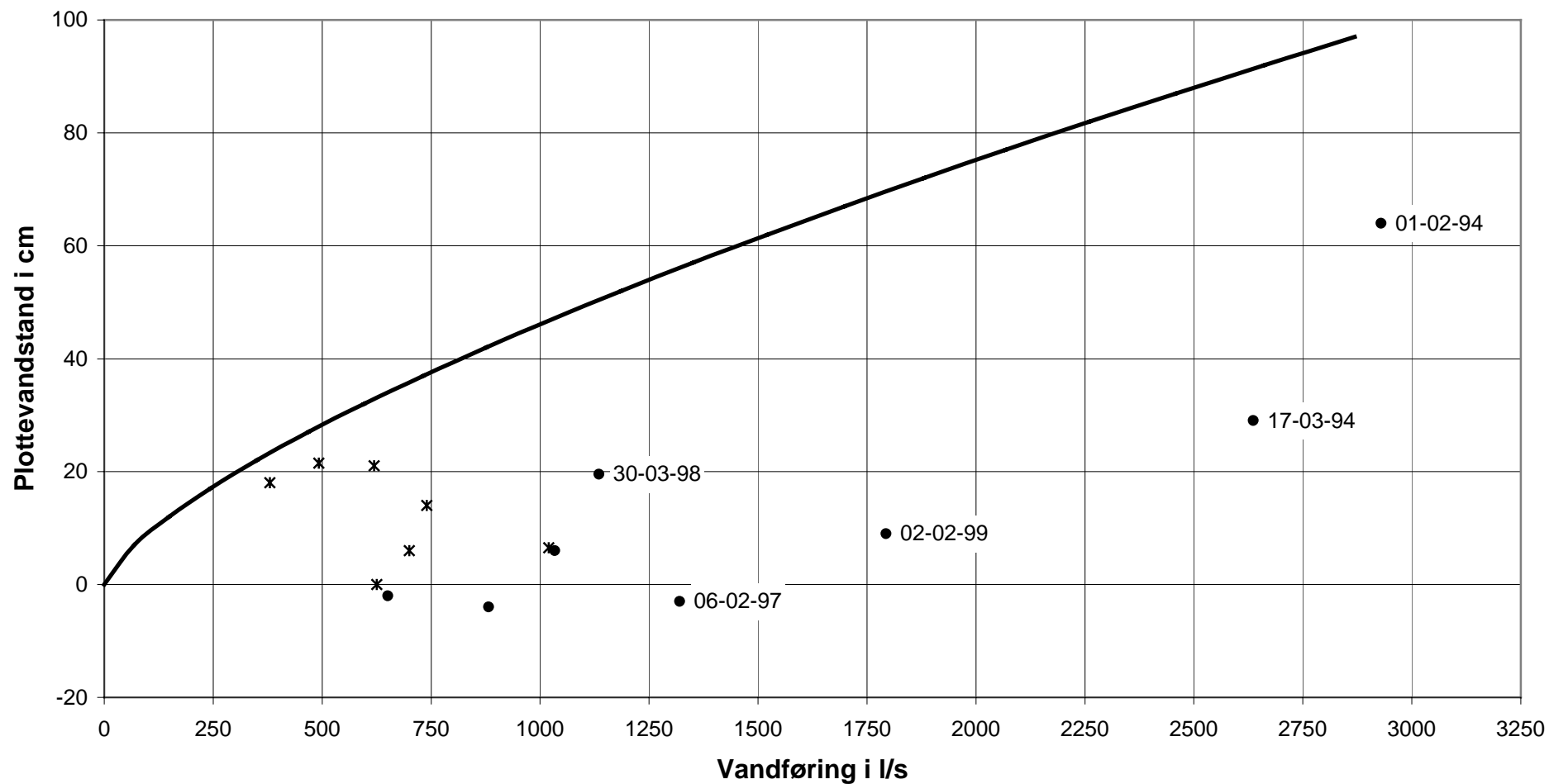
1. Amtsrådet tilladelse af 29. juli 1957 til opførelse af værkstedsbygning på matrikel nr. 635b, Ribe Købstad.
2. Landvæsensnævnskendelse af 26. juni 1959 om spildevandsafløb fra Riberhus mejeri. Kendelsen indeholder bestemmelser om udløbets placering mv. umiddelbart opstrøms saltgadebroen. Se endvidere nr. 3.
3. Landvæsensnævnskendelse af 14. februar 1964 om rørlægning af afløb fra Ribehus mejeri til Hjortvad Å. Se endvidere nr. 2.
4. Landvæsenkommissionskendelse af 1. februar 1965 om godkendelse af anlæggelse af bro over Hjortvad Å ved Nørremarksvej / Rosenallé i Ribe By.
5. Afvandingskommissionskendelse af 28. maj 1960 om afvanding af Obbekær enge. Indeholder bl.a. bestemmelser om dige langs Hjortvad Å.
6. Amtsrådets tilladelse af 1. november 1975 til nedlæggelse af kloakledning under Hjortvad Å opstrøms Saltgade, ca. st. 8976 m.
7. Amtsrådets tilladelse af 7. juli 1975 til underføring af EASV-kabel ca. 960 meter opstrøms Rådmandsvejle bro, dvs. ca. st. 6017 m.
8. Amtsrådets tilladelse af 15. juli 1975 til anlæg af udløbsbygværk ca. ved st. 7443 m for udledning af regnvand fra Ribe Nørreremark.
9. Amtsrådets godkendelse af 9. august 1976 af regnvandsudløb i Hjortvad Å, ca. st. 6545 m og st. 7101 m i forbindelse med kloakering på Ribe Nørreremark.
10. Amtsrådets tilladelse af 24. september 1976 til underføring af JTAS-kabel ca. ved st. 9340 m.
11. Amtsrådets tilladelse af 26. juli 1978 til etablering af underjordisk sprinklerreservoir 6 meter fra åen ved Ribe brugsforening.
12. Amtsrådets tilladelse af 8. maj 1979 til flytning af bro fra Grønnestien til Fritidscentret, ca. ved st. 8100 m.
13. Amtsrådets tilladelse af 23. juni 1978 til underføring af højspændingskabel ved st. 8400 m.
14. Amtsrådets tilladelse af 23. juni 1978 til underføring af vandledning ved st. 8400 m.

15. Amtsrådets tilladelse af 22. maj 1978 til anlæg af sti nærmere åen end 10 meter, fra Rådmandsvejle bro til Obbekær kanal, st. 7885-8400 m.
16. Landvæsenskommissionskendelse af 20. august 1981 om etablering af sandfang ved st. 8110-8307 m.
17. Amtsrådets tilladelse af 3. april 1986 til underføring af naturgasledning ved st. 9005 m, ca. 6 meter vest for Saltgade bro i Ribe By.
18. Amtsrådets godkendelse af 11. august 1987 af projekt vedrørende ombygning af 6 styrt til stryg.
19. Amtsrådets tilladelse af 23. september 1980 til underføring af vandledning ca. ved st. 7870 m.
20. Amtsrådets tilladelse af 29. april 1968 til underføring af telekabel ca. ved st. 9410 m.
21. Amtsrådets tilladelse af 8. april 1981 til underføring af telekabel ved st. 12 m.
22. Amtsrådets tilladelse af 14. august 1990 til underføring af lyslederkabel ca. ved st. 9425 m.
23. Miljøstyrelsens kendelse af 1. juli 1992 vedrørende stadfæstelse af Ribe Amtsråds afgørelse af 30. august 1990 om en endelig godkendelse af regulativet for Hjortvad Å.
24. Amtsrådets tilladelse af 1. februar 1996 til underføring af fjernvarmeledning ved Rådmandsvejle bro, st. 7846 m.
25. Amtsrådets tilladelse af 4. juni 1996 til underføring af elkabler ved st. 6550 m og 6960 m.
26. Amtsrådets tilladelse af 25. juli 1997 til underføring af 60 kV kabel ca. ved st. 9108 m.
27. Amtsrådets tilladelse af 17. april 1998 til underføring af vandledning ved st. 7882 m.
28. Amtsrådets meddelelse af 11. februar 1999 om dispensation fra naturbeskyttelsesloven til skovrejsning mv. på matrikelnumrene 13a, 17b, Harreby By, Obbekær og 540 m.fl., Nørremarken, Ribe Jorder.
29. Amtsrådets tilladelse af 16. juli 1999 til underføring af to fjernvarmeledninger og en kloaktrykledning ved hhv. st. 6970 m og st. 7868 m.
30. Amtsrådets tilladelse af 9. september 1999 til etablering af gangbro ved st. 6030 m
31. Amtsrådets tilladelse af 18. oktober 1999 til underføring af 15 kV kabel ved st. 7543 m.

Hjortvad Å, station 78, skala 14.01

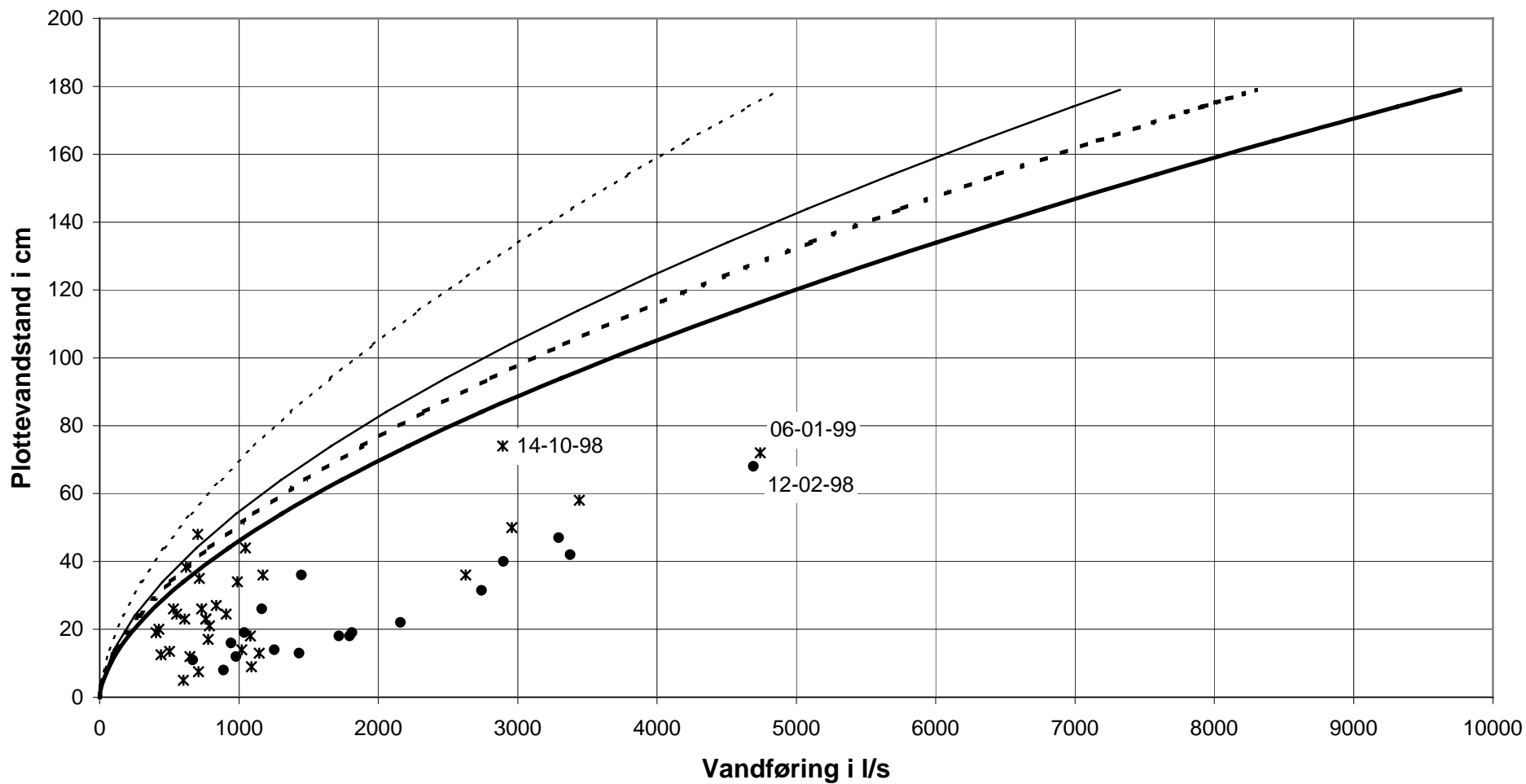

Hjortvad Å, station 998, skala 14.03

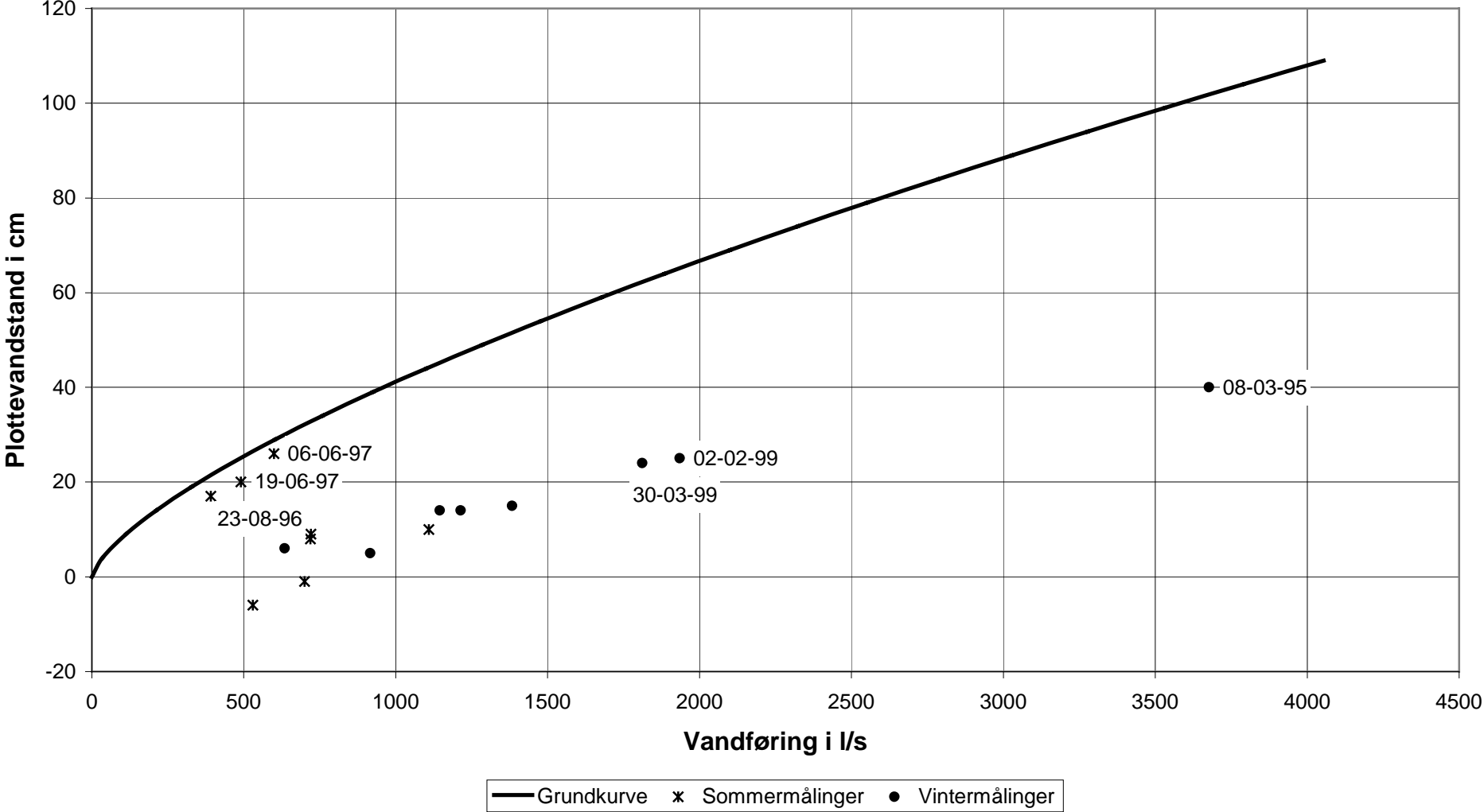
— Grundkurve   x Sommermålinger   • Vintermålinger

Hjortvad Å, station 2310, skala 14.05

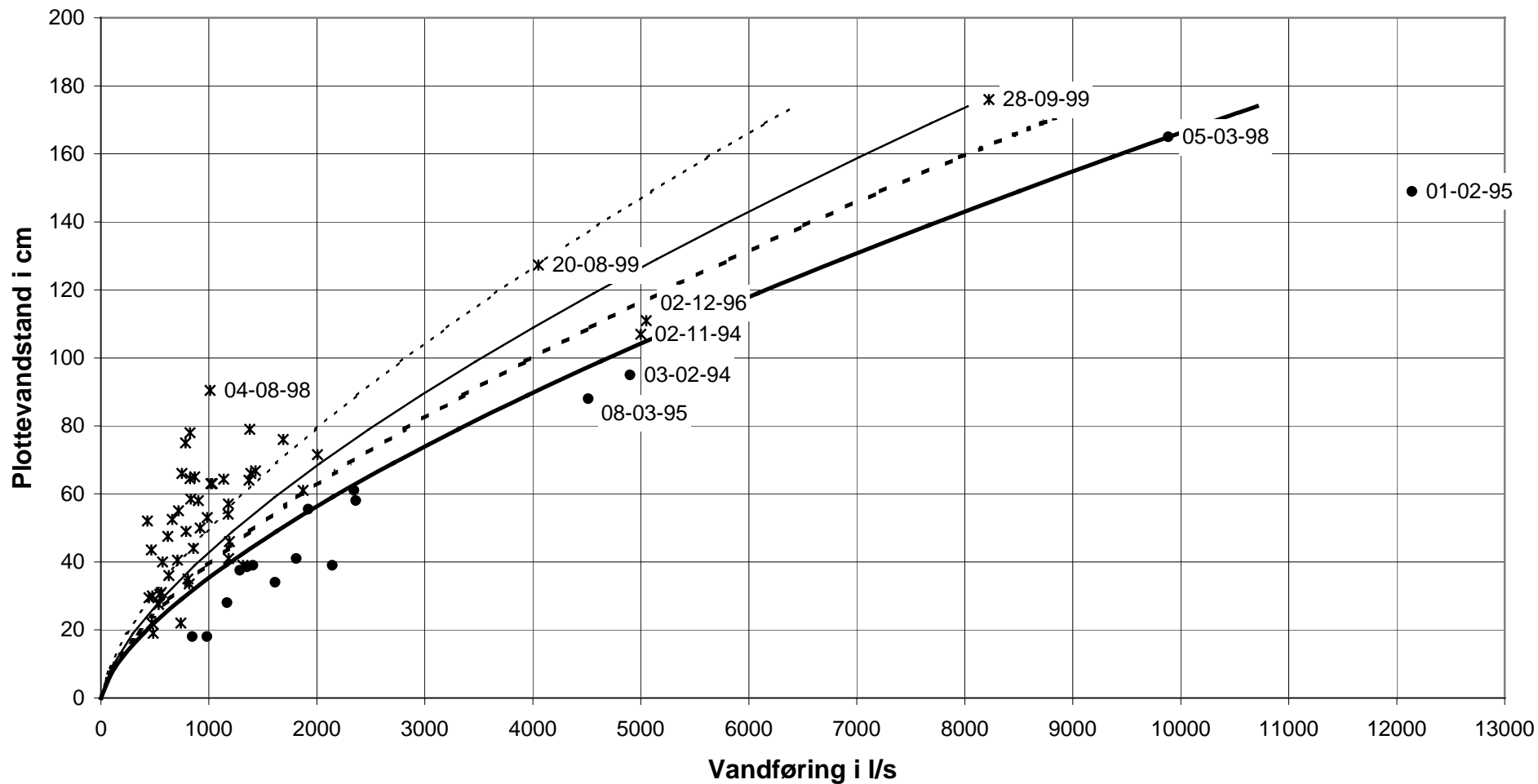

— Grundkurve - - - Vinterkravkurve — Sommervedligeholdelseskurve ····· Sommerkravkurve * Sommermålinger • Vintermålinger

Hjortvad Å, station 4167, skala 14.07

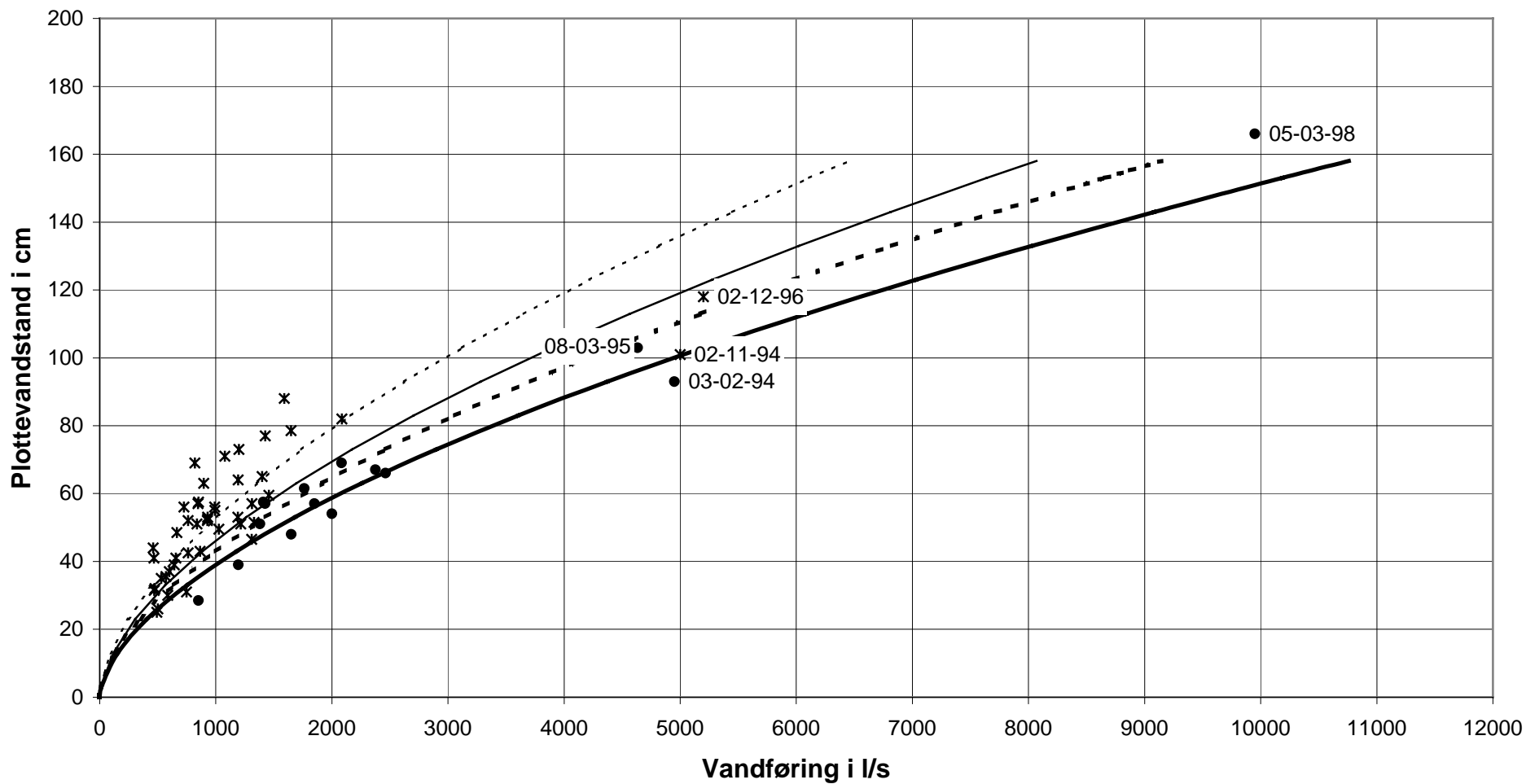

Hjortvad Å, station 5548, skala 14.09

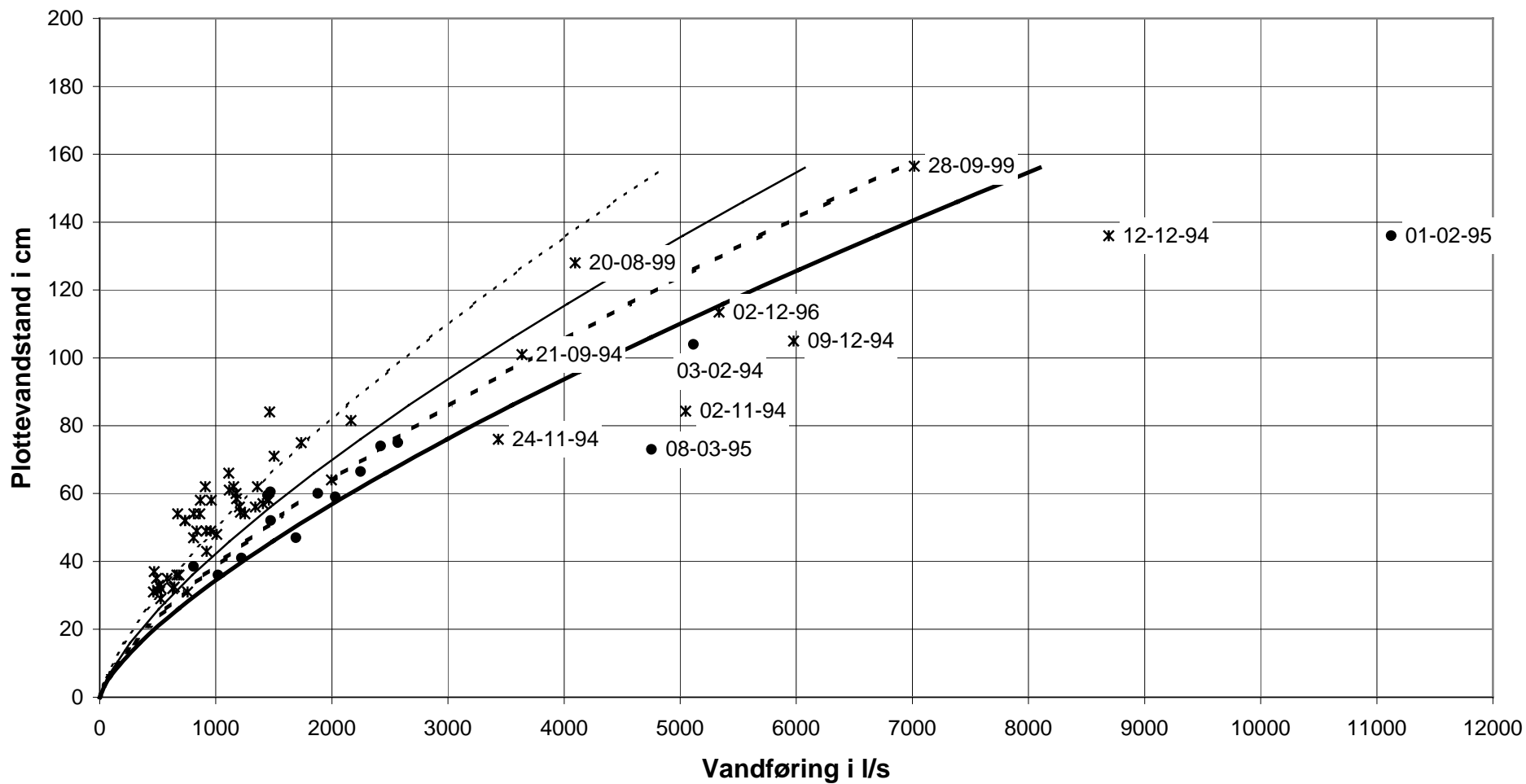
— Grundkurve   - - - - Vinterkravkurve   — Sommervedligeholdelseskurve   ····· Sommerkravkurve   * Sommermålinger   • Vintermålinger

Hjortvad Å, station 6801, skala 14.10

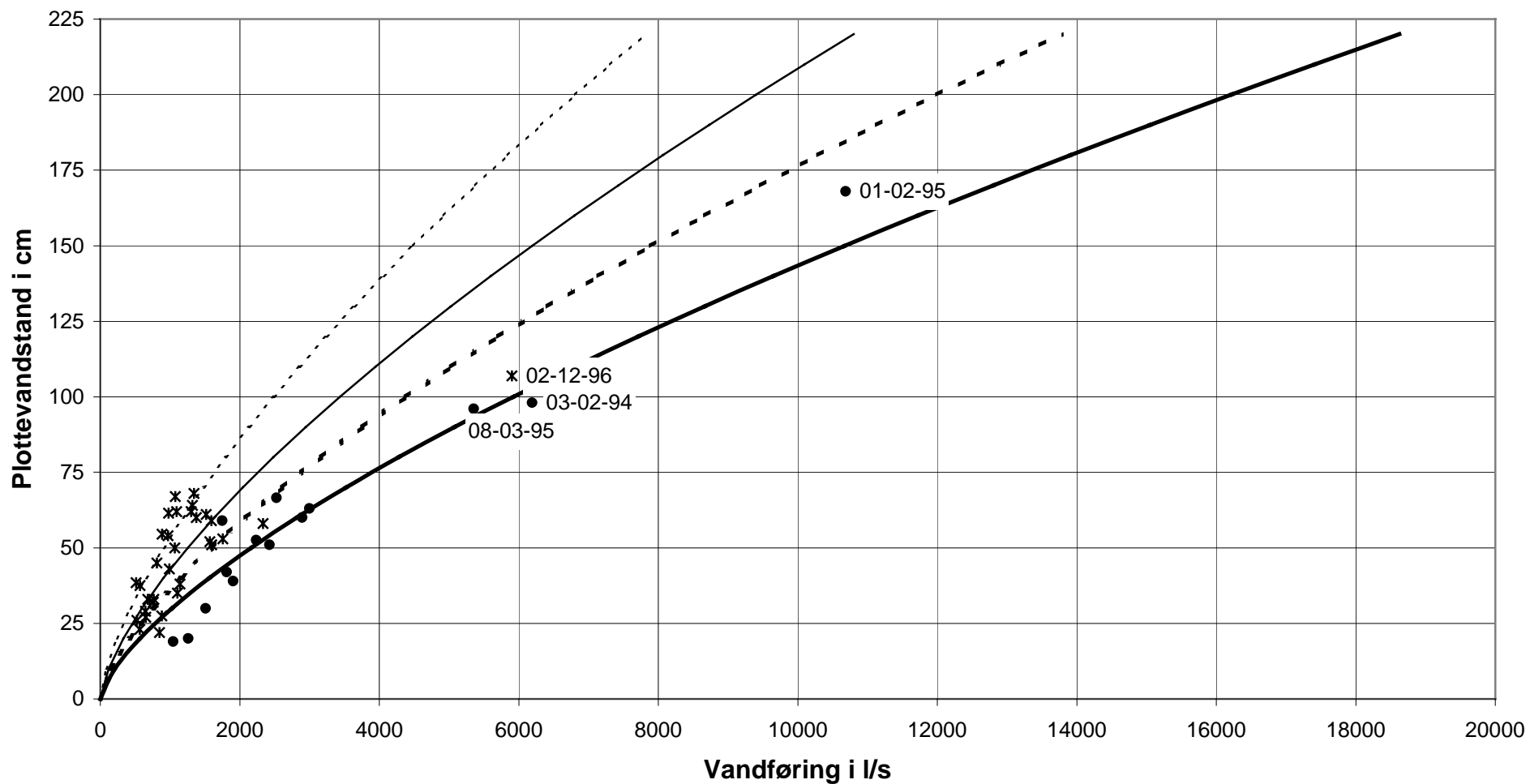
— Grundkurve - - - Vinterkravkurve — Sommedvedligeholdelseskurve ····· Sommerkravkurve * Sommermålinger • Vintermålinger

Hjortvad Å, station 7868, skala 14.11

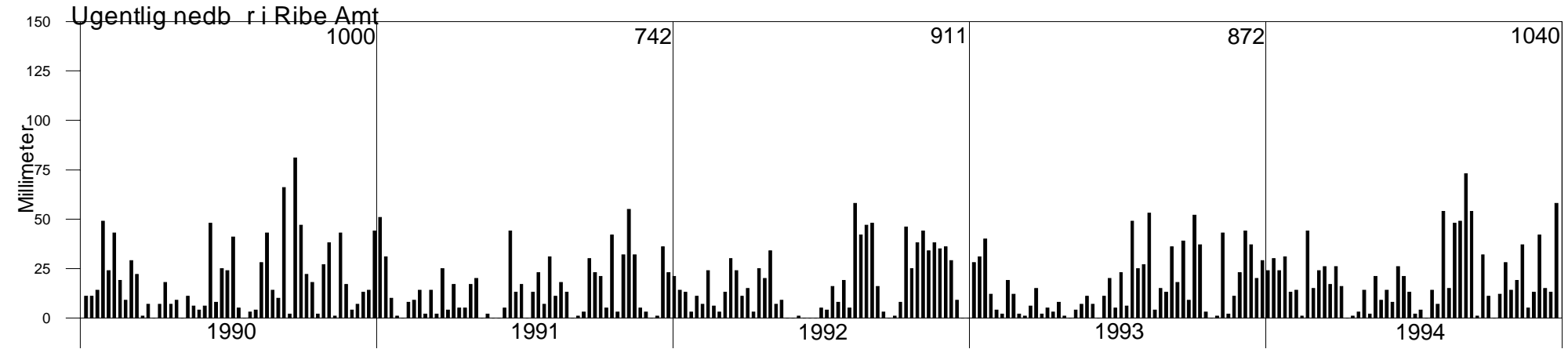
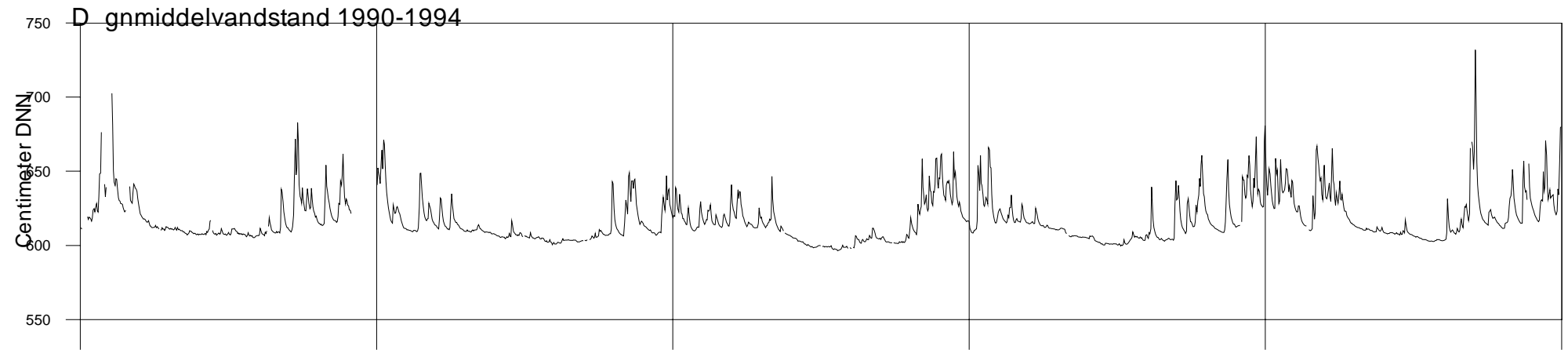
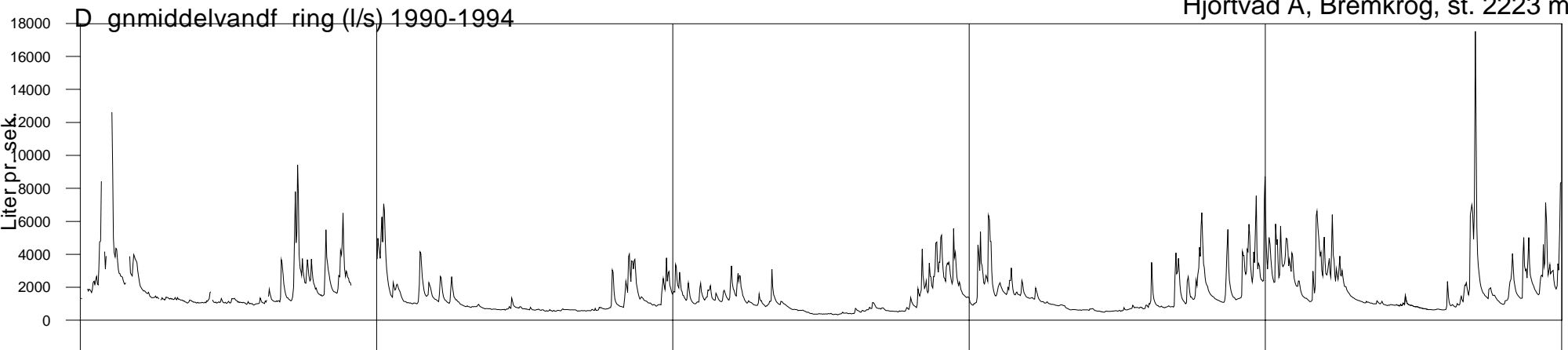

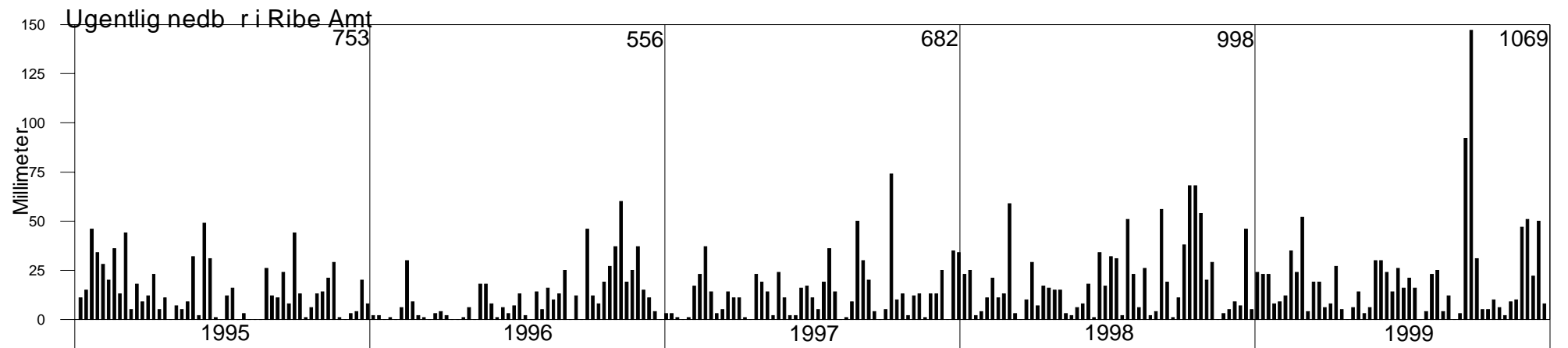
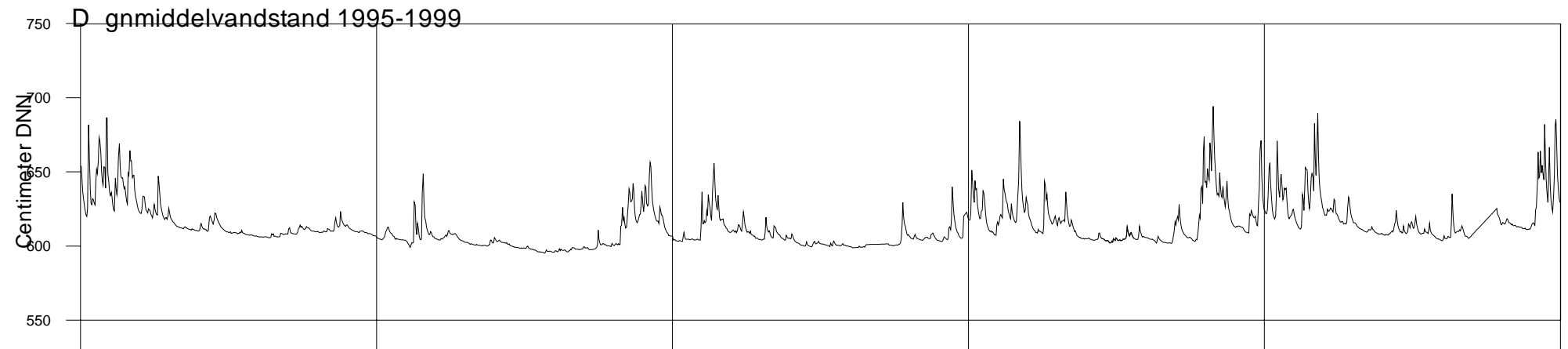
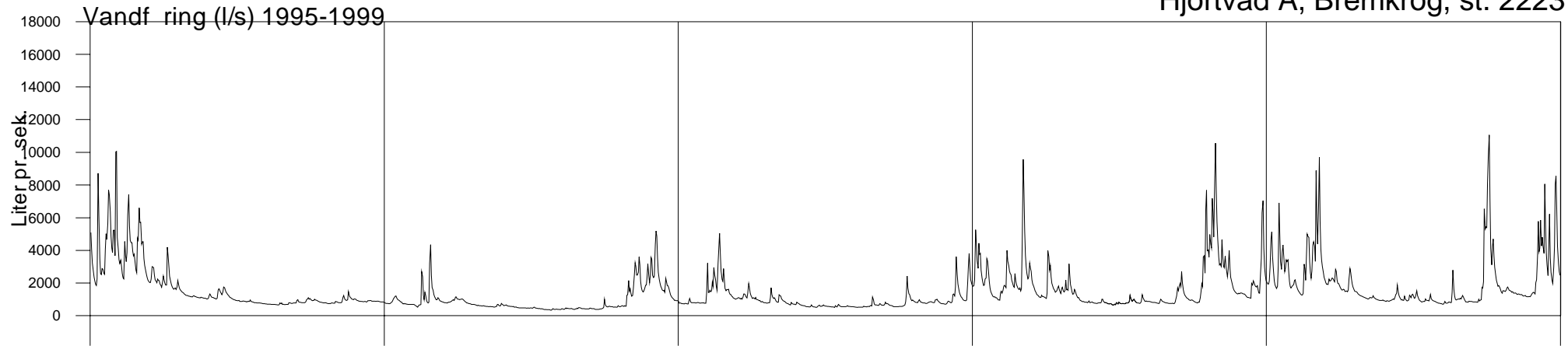
— Grundkurve - - - Vinterkravkurve — Sommedvedligeholdelseskurve ····· Sommerkravkurve * Sommermålinger ● Vintermålinger

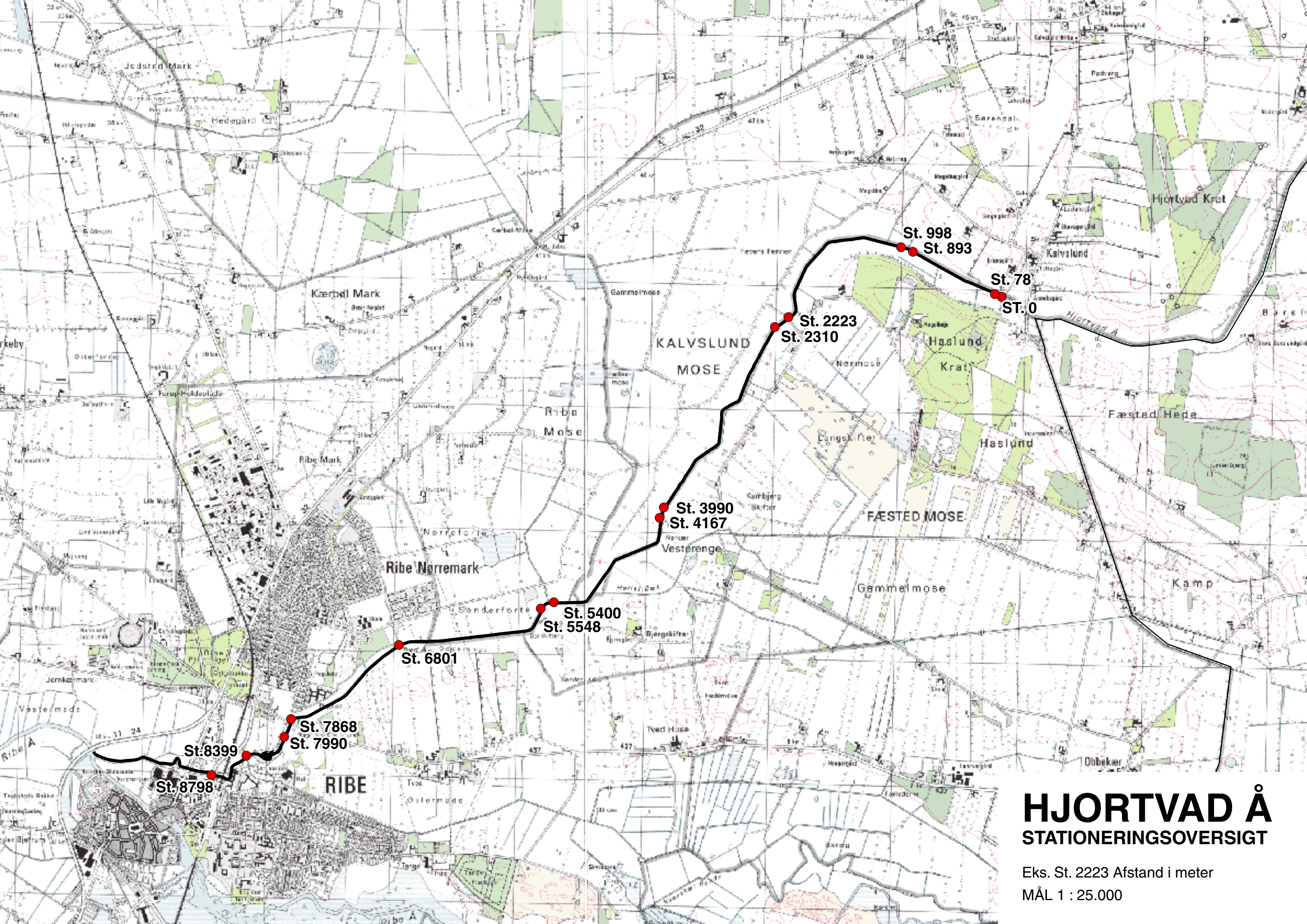
Hjortvad Å, station 8798, skala 14.14

— Grundkurve - - - Vinterkravkurve — Sommedvedligeholdelseskurve ····· Sommerkravkurve * Sommermålinger ● Vintermålinger

HJORTVAD Å

STATIONERINGSOVERSIGT

Eks. St. 2223 Afstand i meter
MÅL 1 : 25.000